

2024/1260

2.5.2024

ΟΔΗΓΙΑ (ΕΕ) 2024/1260 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 24ης Απριλίου 2024

για την ανάκτηση και τη δήμευση περιουσιακών στοιχείων

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 82 παράγραφος 2, το άρθρο 83 παράγραφοι 1 και 2 και το άρθρο 87 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽¹⁾,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία ⁽²⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η αξιολόγηση απειλών όσον αφορά το σοβαρό και οργανωμένο έγκλημα (SOCTA) της Ευρώπης το 2021 ανέδειξε την αυξανόμενη απειλή από το οργανωμένο έγκλημα και τη διείσδυση του εγκλήματος. Λόγω των μεγάλων εσόδων που παράγονται από το οργανωμένο έγκλημα, τα οποία ανέρχονται σε τουλάχιστον 139 δισ. EUR ετησίως και τα οποία νομιμοποιούνται σε ολόενα και μεγαλύτερο βαθμό μέσω ενός παράλληλου υπόγειου χρηματοπιστωτικού συστήματος, η διαθεσιμότητα των προϊόντων από εγκληματικές δραστηριότητες συνιστά σημαντική απειλή για την ακεραιότητα της οικονομίας και της κοινωνίας, και διαβρώνει το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα. Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 14ης Απριλίου 2021, σχετικά με τη στρατηγική της ΕΕ για την αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος 2021-2025, η εν λόγω στρατηγική αποσκοπεί στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που θέτει το οργανωμένο έγκλημα με την προώθηση της διασυνοριακής συνεργασίας και της ανταλλαγής πληροφοριών, τη στήριξη αποτελεσματικών ερευνών των εγκληματικών δικτύων, την εξάλειψη των εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και την προσαρμογή των αρχών επιβολής του νόμου και του δικαστικού σώματος στην ψηφιακή εποχή.
- (2) Το κύριο κίνητρο για τις εγκληματικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται σε διασυνοριακό επίπεδο, περιλαμβανομένων των εγκληματικών δικτύων υψηλού κινδύνου, είναι το οικονομικό κέρδος. Για την αντιμετώπιση της σοβαρής απειλής που συνιστά το οργανωμένο έγκλημα, είναι σημαντικό οι, αρμόδιες αρχές να έχουν, ως εκ τούτου μεγαλύτερη επιχειρησιακή ικανότητα και τα απαραίτητα μέσα για την αποτελεσματική ανίχνευση και τον εντοπισμό, τη δέσμευση, τη δήμευση και τη διαχείριση των οργάνων και των προϊόντων εγκλήματος ή των περιουσιακών στοιχείων που προέρχονται από εγκληματικές δραστηριότητες.
- (3) Οι εγκληματικές οργανώσεις συνήθως επανεπενδύουν μέρος των κερδών τους από εγκληματικές δραστηριότητες, δημιουργώντας με τον τρόπο αυτό την οικονομική βάση που τους επιτρέπει να συνεχίσουν τις εν λόγω δραστηριότητες. Επιπλέον, οι εγκληματικές οργανώσεις συχνά καταφεύγουν σε βία, απειλές ή εκφοβισμό, ή στη διαφθορά, προκειμένου να αποκτήσουν τον έλεγχο εταιρειών, να εξασφαλίσουν παραχωρήσεις, άδειες, διαγωνισμούς ή επιχορηγήσεις, ή να επιτύχουν παράνομα κέρδη ή πλεονεκτήματα ή να διεισδύσουν σε βασικές υποδομές, όπως τα κέντρα υλικοτεχνικής υποστήριξης. Ως εκ τούτου, οι οργανώσεις αυτές επιδρούν αρνητικά στον ελεύθερο ανταγωνισμό ή επηρεάζουν τις αποφάσεις των δημόσιων αρχών, απειλώντας το κράτος δικαίου και τη δημοκρατία. Οι εγκληματικές οργανώσεις έχουν καταστεί παγκόσμιοι οικονομικοί φορείς με επιχειρηματικούς στόχους. Είναι απαραίτητο οι εγκληματίες να αποστερηθούν τα παράνομα κέρδη τους, προκειμένου να διατρανωθούν οι δραστηριότητές τους και να αποτραπεί η διείσδυσή τους στις νόμιμες οικονομίες.
- (4) Το οικονομικό και το χρηματοοικονομικό έγκλημα, ιδίως το οργανωμένο έγκλημα, τελείται συχνά μέσω νομικών προσώπων και οι αξιόποινες πράξεις που περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας μπορούν να διαπραχθούν προς το συμφέρον ή προς όφελος των νομικών αυτών προσώπων. Ως εκ τούτου, αποφάσεις δέσμευσης και δήμευσης μπορούν να εκδίδονται και κατά νομικών προσώπων σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.

⁽¹⁾ ΕΕ C 100 της 16.3.2023, σ. 105.

⁽²⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 13ης Μαρτίου 2024 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 12ης Απριλίου 2024.

- (5) Ένα αποτελεσματικό σύστημα ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων απαιτεί την ταχεία ανίχνευση και εντοπισμό των οργάνων και των προϊόντων εγκλήματος, καθώς και των περιουσιακών στοιχείων για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες ότι είναι εγκληματικής προέλευσης. Τα εν λόγω όργανα, τα προϊόντα εγκλήματος και τα περιουσιακά στοιχεία θα πρέπει να δεσμεύονται προκειμένου να αποτραπεί η εξαφάνισή τους, και, σε συνέχεια της δέσμευσης, θα πρέπει να δημεύονται μετά την έκδοση απόφασης δήμευσης στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας. Ένα αποτελεσματικό σύστημα ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων απαιτεί επίσης την αποτελεσματική διαχείριση των δεσμευμένων και δημευμένων περιουσιακών στοιχείων προκειμένου να διατηρείται η αξία των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων για το δημόσιο ή για την αποκατάσταση των θυμάτων.
- (6) Το ισχύον νομικό πλαίσιο της Ένωσης για την ανίχνευση και τον εντοπισμό, τη δέσμευση, τη δήμευση και τη διαχείριση οργάνων, προϊόντων εγκλήματος, ή περιουσιακών στοιχείων, καθώς και για τις υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων, αποτελείται από την οδηγία 2014/42/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽³⁾, την απόφαση 2007/845/ΔΕΥ του Συμβουλίου⁽⁴⁾ και την απόφαση-πλαίσιο 2005/212/ΔΕΥ του Συμβουλίου⁽⁵⁾. Η Επιτροπή αξιολόγησε την οδηγία 2014/42/ΕΕ και την απόφαση 2007/845/ΔΕΥ, και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το ισχύον πλαίσιο δεν έχει επιτύχει πλήρως τον στόχο πολιτικής για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος μέσω της ανάκτησης των κερδών του.
- (7) Το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο θα πρέπει να επικαιροποιηθεί, ώστε να διευκολυνθούν και να διασφαλιστούν αποτελεσματικές προσπάθειες για την ανάκτηση και τη δήμευση περιουσιακών στοιχείων σε ολόκληρη την Ένωση. Η παρούσα οδηγία θα πρέπει, ως εκ τούτου, να θεσπίζει ελάχιστους κανόνες για την ανίχνευση και τον εντοπισμό, τη δέσμευση, τη δήμευση και τη διαχείριση περιουσιακών στοιχείων στο πλαίσιο διαδικασιών επί ποινικών υποθέσεων. Σε αυτό το πλαίσιο, η έννοια «διαδικασίες επί ποινικών υποθέσεων» αποτελεί αυτοτελή έννοια του δικαίου της Ένωσης, η ερμηνεία της οποίας γίνεται από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ανεξάρτητα από τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τις διαδικασίες που δύνανται να εφαρμόζουν τα κράτη μέλη για τη δέσμευση και τη δήμευση των περιουσιακών στοιχείων. Είναι αναγκαίο να ενισχυθεί η ικανότητα των αρμόδιων αρχών να στερούν από τους εγκληματίες τα προϊόντα από εγκληματικές δραστηριότητες. Για τον εν λόγω σκοπό, θα πρέπει να θεσπιστούν κανόνες για την ενίσχυση της ανίχνευσης και του εντοπισμού περιουσιακών στοιχείων, καθώς και των δυνατοτήτων δέσμευσης, για τη βελτίωση της διαχείρισης των δεσμευμένων και δημευμένων περιουσιακών στοιχείων, μέχρι τη διάθεσή τους σε συνέχεια οριστικής απόφασης δήμευσης, για την ενίσχυση των πράξεων για τη δήμευση οργάνων και προϊόντων εγκλήματος και περιουσιακών στοιχείων που προέρχονται από εγκληματικές δραστηριότητες εγκληματικών οργανώσεων, και για τη βελτίωση της συνολικής αποτελεσματικότητας του συστήματος ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων.
- (8) Η παρούσα οδηγία θα πρέπει να διευκολύνει τη διασυνοριακή συνεργασία, καθώς παρέχει στις αρμόδιες αρχές τις αναγκαίες εξουσίες και πόρους ώστε να ανταποκρίνονται με ταχύ και αποτελεσματικό τρόπο στα αιτήματα των αρχών άλλων κρατών μελών. Οι διατάξεις που θεσπίζουν κανόνες για την έγκαιρη ανίχνευση και τον εντοπισμό περιουσιακών στοιχείων, την ανάληψη επείγουσας δράσης για τη δέσμευση ή την αποτελεσματική διαχείριση περιουσιακών στοιχείων συμβάλουν στη βελτίωση των δυνατοτήτων ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων σε διασυνοριακό επίπεδο. Δεδομένου του παγκόσμιου χαρακτήρα του οργανωμένου εγκλήματος και της ικανότητάς του να μεταφέρει ταχέως πέρα από τα σύνορα περιουσιακά στοιχεία εγκληματικής προέλευσης, θα πρέπει επίσης να ενισχυθεί η συνεργασία με τρίτες χώρες εντός του διεθνούς νομικού πλαισίου.
- (9) Λόγω της πολυεγκληματικής φύσης και της συστημικής και κερδοσκοπικής συνεργασίας μεταξύ των εγκληματικών οργανώσεων που εμπλέκονται σε ευρύ φάσμα παράνομων δραστηριοτήτων σε διάφορες αγορές, η αποτελεσματική καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος απαιτεί να υπάρχουν διαθέσιμα μέτρα δέσμευσης και δήμευσης για την κάλυψη των κερδών από όλες τις αξιόποινες πράξεις στους οποίους δραστηριοποιούνται εγκληματικές οργανώσεις. Τα αδικήματα αυτά περιλαμβάνουν τους τομείς εγκληματικότητας που απαριθμούνται στο άρθρο 83 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Εκτός από τα εγκλήματα που περιέχονται στο άρθρο 83 παράγραφος 1 ΣΛΕΕ, το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας θα πρέπει επίσης να καλύπτει όλα τα εγκλήματα που είναι εναρμονισμένα σε ενωσιακό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης υπό το πρίσμα της αυξανόμενης συμμετοχής εγκληματικών οργανώσεων στον εν λόγω τομέα εγκληματικότητας. Επιπλέον, το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να περιλαμβάνει τα περιβαλλοντικά εγκλήματα, τα οποία αποτελούν βασική δραστηριότητα των εγκληματικών οργανώσεων και συχνά συνδέονται με τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή αφορούν απόβλητα και κατάλοιπα που παράγονται στο πλαίσιο της παραγωγής και διακίνησης ναρκωτικών. Η υποβοήθηση της παράνομης εισόδου και διαμονής αποτελεί βασική δραστηριότητα των εγκληματικών οργανώσεων και συνδέεται συνήθως με την εμπορία ανθρώπων. Η αξιόποινη πράξη της υποβοήθησης της παράνομης εισόδου και διαμονής θα πρέπει να νοείται κατά την οδηγία 2002/90/ΕΚ

(3) Οδηγία 2014/42/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Απριλίου 2014, σχετικά με τη δέσμευση και τη δήμευση οργάνων και προϊόντων εγκλήματος στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ L 127 της 29.4.2014, σ. 39).

(4) Απόφαση 2007/845/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 6ης Δεκεμβρίου 2007, σχετικά με τη συνεργασία των υπηρεσιών ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων στα κράτη μέλη προς ανίχνευση και εντοπισμό προϊόντων εγκλήματος ή άλλων συναφών περιουσιακών στοιχείων (ΕΕ L 332 της 18.12.2007, σ. 103).

(5) Απόφαση-πλαίσιο 2005/212/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 24ης Φεβρουαρίου 2005, για τη δήμευση των προϊόντων, οργάνων και περιουσιακών στοιχείων του εγκλήματος (ΕΕ L 68 της 15.3.2005, σ. 49).

του Συμβουλίου (6), και την απόφαση-πλαίσιο 2002/946/ΔΕΥ του Συμβουλίου (7). Η απόφαση-πλαίσιο 2002/946/ΔΕΥ του Συμβουλίου προβλέπει τη δυνατότητα οι ποινικές κυρώσεις να συνοδεύονται από τη δήμευση των μεταφορικών μέσων που χρησιμοποιήθηκαν για την τέλεση της αξιόποινης πράξης, ενώ ορίζει σαφώς ότι οι διατάξεις της εφαρμόζονται με την επιφύλαξη της προστασίας που παρέχεται στους πρόσφυγες και τους αιτούντες άσυλο προκειμένου να παρέχεται ανθρωπιστική βοήθεια σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο.

- (10) Εκτός από την αξιόποινη πράξη της συμμετοχής σε εγκληματική οργάνωση, κατά την έννοια του άρθρου 2 της απόφασης-πλαισίου 2008/841/ΔΕΥ του Συμβουλίου (8), θα πρέπει να περιληφθούν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας και άλλες αξιόποινες πράξεις, όπως αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 της απόφασης-πλαισίου 2008/841/ΔΕΥ και όπως ορίζονται στο εθνικό δίκαιο, στον βαθμό που τελούνται στο πλαίσιο εγκληματικής οργάνωσης, όπως ορίζεται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 της απόφασης-πλαισίου 2008/841/ΔΕΥ και όπως ορίζεται στο εθνικό δίκαιο, με σκοπό την αποκόμιση παράνομου κέρδους που προέρχεται από εγκληματικές δραστηριότητες οι οποίες διαπράττονται συνήθως από εγκληματικές οργανώσεις. Τα κράτη μέλη παροτρύνονται ιδίως να διασφαλίσουν ότι στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας περιλαμβάνονται τα εγκλήματα της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας προϊόντων, της παράνομης διακίνησης πολιτιστικών αγαθών, της πλαστογραφίας και εμπορίας πλαστών δημοσίων εγγράφων, της ανθρωποκτονίας ή της βαριάς σωματικής βλάβης, του παράνομου εμπορίου ανθρώπινων οργάνων και ιστών, της απαγωγής, της παράνομης κατακράτησης ή ομηρίας, της οργανωμένης ή ένοπλης ληστείας, της προστασίας έναντι χρημάτων και της εκβίασης, της διακίνησης κλεμμένων οχημάτων, τα φορολογικά εγκλήματα που σχετίζονται με άμεσους και έμμεσους φόρους, τα εγκλήματα του εμπρησμού, της απάτης και της υπεξαίρεσης, της παράνομης διακίνησης πυρηνικών ή ραδιενεργών ουσιών, καθώς και τα εγκλήματα που εμπίπτουν στη δικαιοδοσία του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου. Ωστόσο, η παρούσα οδηγία δεν υποχρεώνει τα κράτη μέλη να εισαγάγουν ή να διατηρήσουν στο νομικό τους σύστημα οποιαδήποτε αξιόποινη πράξη.
- (11) Προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή των περιοριστικών μέτρων της Ένωσης, είναι αναγκαίο να επεκταθεί το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας στις αξιόποινες πράξεις που καλύπτονται από την οδηγία (ΕΕ) 2024/1226 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (9).
- (12) Προκειμένου να δεσμεύονται περιουσιακά στοιχεία που ενδέχεται να μετατραπούν και να μεταβιβαστούν με σκοπό την απόκρυψη της προέλευσής τους, και προκειμένου να διασφαλιστεί η εναρμόνιση και η σαφήνεια των ορισμών σε ολόκληρη την Ένωση, τα περιουσιακά στοιχεία που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο δέσμευσης και δήμευσης θα πρέπει να οριστούν ευρέως. Θα πρέπει να καλύπτονται νομικά έγγραφα ή πράξεις, περιλαμβανομένης της ηλεκτρονικής ή της ψηφιακής μορφής, που τεκμηριώνουν την κυριότητα ή έννομο συμφέρον επί των περιουσιακών στοιχείων που υπόκεινται σε δέσμευση και δήμευση, συμπεριλαμβανομένων, για παράδειγμα, χρηματοοικονομικών μέσων, εμπιστευμάτων ή εγγράφων που μπορούν να δικαιολογήσουν απαιτήσεις πιστωτών και συνήθως βρίσκονται στην κατοχή του προσώπου που επηρεάζεται από τις σχετικές διαδικασίες. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τις υφιστάμενες εθνικές διαδικασίες για την τήρηση νομικών εγγράφων ή πράξεων που πιστοποιούν έναν τίτλο ή έννομο συμφέρον επί περιουσιακού στοιχείου, όπως εφαρμόζονται από τις εθνικές αρμόδιες αρχές ή τους δημόσιους φορείς σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο. Ο ορισμός των περιουσιακών στοιχείων θα πρέπει να καλύπτει όλες τις μορφές περιουσιακών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων των κρυπτοστοιχείων.
- (13) Προκειμένου να δεσμεύονται περιουσιακά στοιχεία που ενδέχεται να μετατραπούν και να μεταβιβαστούν με σκοπό την απόκρυψη της προέλευσής τους, και προκειμένου να διασφαλιστεί η εναρμόνιση και η σαφήνεια των ορισμών σε ολόκληρη την Ένωση, θα πρέπει να προβλεφθεί ευρύς ορισμός των προϊόντων εγκλήματος, ο οποίος θα περιλαμβάνει τα άμεσα προϊόντα από εγκληματικές δραστηριότητες και όλα τα έμμεσα οφέλη, συμπεριλαμβανομένων της μεταγενέστερης επανεπένδυσης ή της μετατροπής άμεσων προϊόντων εγκλήματος, σύμφωνα με τους ορισμούς του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1805 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (10). Συνεπώς, στα προϊόντα εγκλήματος θα πρέπει να περιλαμβάνεται οποιασδήποτε μορφής περιουσιακό στοιχείο, ακόμα και περιουσιακά στοιχεία που έχουν μετατραπεί ή μεταμορφωθεί, πλήρως ή εν μέρει, σε άλλο περιουσιακό στοιχείο και περιουσιακά στοιχεία που έχουν αναμειχθεί με περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν από νόμιμες πηγές, έως και την εκτιμώμενη αξία των αναμειγμένων προϊόντων εγκλήματος. Θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνεται το εισόδημα ή άλλα οφέλη που απορρέουν από προϊόντα εγκλήματος ή από περιουσιακά στοιχεία στα οποία μετατράπηκαν ή μεταμορφώθηκαν τα εν λόγω προϊόντα εγκλήματος ή με τα οποία αναμειχθήκαν.

(6) Οδηγία 2002/90/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2002, για τον ορισμό της υποβοήθησης της παράνομης εισόδου, διέλευσης και διαμονής, (ΕΕ L 328 της 5.12.2002, σ. 17).

(7) Απόφαση-πλαίσιο 2002/946/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2002, για την ενίσχυση του ποινικού πλαισίου για την πρόληψη της υποβοήθησης της παράνομης εισόδου, διέλευσης και διαμονής (ΕΕ L 328 της 5.12.2002, σ. 1).

(8) Απόφαση-πλαίσιο 2008/841/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 2008, για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος (ΕΕ L 300 της 11.11.2008, σ. 42).

(9) Οδηγία (ΕΕ) 2024/1226 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Απριλίου 2024, σχετικά με τον ορισμό των ποινικών αδικημάτων και των κυρώσεων για την παραβίαση των περιοριστικών μέτρων της Ένωσης και την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1673 (ΕΕ L, 2024/1226, 29.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1226/oj>).

(10) Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1805 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Νοεμβρίου 2018, σχετικά με την αμοιβαία αναγνώριση των αποφάσεων δέσμευσης και δήμευσης (ΕΕ L 303 της 28.11.2018, σ. 1).

- (14) Η ανίχνευση και ο εντοπισμός περιουσιακών στοιχείων σε πρώιμο στάδιο της ποινικής έρευνας έχουν μεγάλη σημασία για τη διασφάλιση του άμεσου εντοπισμού των οργάνων, των προϊόντων εγκλήματος ή των περιουσιακών στοιχείων που θα μπορούσαν στη συνέχεια να δημευθούν, συμπεριλαμβανομένων των περιουσιακών στοιχείων που σχετίζονται με εγκληματικές δραστηριότητες και βρίσκονται σε άλλες δικαιοδοσίες, διευκολύνοντας με τον τρόπο αυτό τη διασυνοριακή συνεργασία. Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι δίνεται επαρκής προτεραιότητα στις χρηματοοικονομικές έρευνες σε όλα τα κράτη μέλη ώστε να αντιμετωπιστεί ένα έγκλημα διασυνοριακού χαρακτήρα, είναι αναγκαίο να απαιτηθεί από τις αρμόδιες αρχές να δρομολογούν την ανίχνευση περιουσιακών στοιχείων από τη στιγμή που υπάρχει υπόνοια για εγκληματικές δραστηριότητες που ενδέχεται να αποφέρουν σημαντικά οικονομικά οφέλη. Κατά τον προσδιορισμό του κατά πόσο τα οικονομικά οφέλη ενδέχεται να είναι σημαντικά, τα κράτη μέλη θα πρέπει είναι σε θέση να καθορίζουν ελάχιστα όρια για την αξία των αναμενόμενων προϊόντων εγκλήματος ή να επιτρέπουν την κατά περίπτωση αξιολόγηση από τις αρμόδιες αρχές. Προκειμένου να υπάρχει επαρκής ευελιξία κατά την έναρξη χρηματοοικονομικών ερευνών, τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι σε θέση να περιορίζουν το πεδίο εφαρμογής στις έρευνες για αξιόποινες πράξεις που ενδέχεται να έχουν διαπραχθεί στο πλαίσιο εγκληματικής οργάνωσης. Για τον σκοπό της διασφάλισης αποτελεσματικών χρηματοοικονομικών ερευνών, τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν τους αναγκαίους οικονομικούς, τεχνικούς και ανθρώπινους πόρους.
- (15) Για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής των περιοριστικών της μέτρων, η Ένωση έχει θεσπίσει κοινούς ελάχιστους κανόνες για τους ορισμούς της εγκληματικής συμπεριφοράς η οποία παραβιάζει τα περιοριστικά μέτρα της Ένωσης. Προκειμένου να διευκολυνθεί η ανίχνευση αξιόποινων πράξεων που σχετίζονται με την παραβίαση των περιοριστικών μέτρων της Ένωσης, είναι σημαντικό να εξουσιοδοτηθούν οι υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων να ανιχνεύουν και να εντοπίζουν περιουσιακά στοιχεία προσώπων και οντοτήτων που υπόκεινται στα εν λόγω μέτρα, κατόπιν αιτήματος των αρμόδιων εθνικών αρχών με βάση ενδείξεις και εύλογους λόγους να πιστεύεται ότι έχουν διαπραχθεί τέτοιες αξιόποινες πράξεις. Οι εν λόγω εξουσίες δεν θα πρέπει να θίγουν τις δικονομικές απαιτήσεις και εγγυήσεις που θεσπίζονται βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων για την κίνηση ποινικής διαδικασίας ή, όπου απαιτείται, την απαίτηση λήψης δικαστικής άδειας.
- (16) Δεδομένου ότι η αποτελεσματική ανίχνευση και ο αποτελεσματικός εντοπισμός περιουσιακών στοιχείων ενδέχεται να απαιτούν μέτρα εντοπισμού και ταυτοποίησης που επιτάσσουν την παρέμβαση άλλων αρχών, είναι σημαντικό οι υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων να είναι σε θέση να ζητούν τη συνεργασία των αρμόδιων αρχών. Οι προϋποθέσεις για την υποβολή τέτοιων αιτημάτων θα υπόκεινται στο εθνικό δίκαιο. Τα κράτη μέλη μπορούν να εντάξουν στο προσωπικό των οικείων υπηρεσιών ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων εκπροσώπους των αρχών επιβολής του νόμου και των δικαστικών αρχών ή να συστήνουν υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων εντός των αρχών επιβολής του νόμου και στο δικαστικό σώμα.
- (17) Λόγω του διεθνικού χαρακτήρα των οικονομικών που χρησιμοποιούνται από εγκληματικές οργανώσεις, θα πρέπει να ανταλλάσσονται ταχέως μεταξύ των κρατών μελών πληροφορίες που μπορούν να οδηγήσουν στον εντοπισμό οργάνων και προϊόντων εγκλήματος και άλλων περιουσιακών στοιχείων που ανήκουν σε εγκληματίες ή ελέγχονται από εγκληματίες. Για τον σκοπό αυτό, είναι αναγκαίο να δοθεί η δυνατότητα στις υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων να ανιχνεύουν και να εντοπίζουν περιουσιακά στοιχεία που ενδέχεται στη συνέχεια να δημευθούν, να διασφαλίζουν ότι έχουν πρόσβαση στις αναγκαίες πληροφορίες υπό σαφείς προϋποθέσεις και να θεσπίζουν κανόνες για την ταχεία ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ τους, αυθόρμητα ή κατόπιν αιτήματος. Σε επείγουσες περιπτώσεις όπου υπάρχει κίνδυνος απώλειας του περιουσιακού στοιχείου, οι απαντήσεις στα αιτήματα παροχής πληροφοριών θα πρέπει να δίνονται το συντομότερο δυνατό και εντός οκτώ ωρών. Η απαίτηση οι υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων να ανιχνεύουν και να εντοπίζουν όργανα, προϊόντα εγκλήματος ή περιουσιακά στοιχεία που αποτελούν ή ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο απόφασης δέσμευσης ή δήμευσης που έχει εκδοθεί από άλλο κράτος μέλος αποσκοπεί στη διευκόλυνση της προετοιμασίας ή της εκτέλεσης αποφάσεων δέσμευσης από άλλα κράτη μέλη, αλλά δεν συνεπάγεται υποχρέωση αναγνώρισης των εν λόγω αποφάσεων σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1805.
- (18) Προκειμένου να διενεργούν αποτελεσματικές έρευνες για την ανίχνευση περιουσιακών στοιχείων και να ανταποκρίνονται ταχέως σε διασυνοριακά αιτήματα, οι υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων θα πρέπει να έχουν πρόσβαση στις πληροφορίες που είναι απαραίτητες για τον προσδιορισμό της ύπαρξης, της κυριότητας ή του ελέγχου περιουσιακών στοιχείων που είναι ή μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο απόφασης δέσμευσης ή δήμευσης. Ως εκ τούτου, οι υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων θα πρέπει να έχουν άμεση και απευθείας πρόσβαση σε σχετικά δεδομένα, όπως πληροφορίες σχετικά με γη και ακίνητη περιουσία, εθνικά μητρώα ιθαγένειας και πληθυσμού, εμπορικές βάσεις δεδομένων και βάσεις δεδομένων οχημάτων επιπλέον της πρόσβασης σε πληροφορίες τραπεζικών λογαριασμών σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2019/1153 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾ και σε πληροφορίες σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽²⁾. Θα πρέπει να

⁽¹⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2019/1153 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, για τη θέσπιση κανόνων με σκοπό τη διευκόλυνση της χρήσης χρηματοοικονομικών και άλλων πληροφοριών για την πρόληψη, την ανίχνευση, τη διερεύνηση ή τη δίωξη ορισμένων ποινικών αδικημάτων και την κατάργηση της απόφασης 2000/642/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 186 της 11.7.2019, σ. 122).

⁽²⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2015, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και την κατάργηση της οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της οδηγίας 2006/70/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 141 της 5.6.2015, σ. 73).

θεωρείται επίσης, μεταξύ άλλων, ότι η πρόσβαση και η αναζήτηση πραγματοποιούνται άμεσα και απευθείας όταν οι εθνικές αρχές που διαχειρίζονται μητρώο διαβιβάζουν πληροφορίες ταχέως στις αρμόδιες αρχές, μέσω αυτοματοποιημένου μηχανισμού, υπό την προϋπόθεση ότι δεν μπορεί να παρέμβει ενδιάμεσος φορέας στα ζητούμενα δεδομένα ή στις πληροφορίες που πρέπει να παρασχεθούν. Επιπλέον, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων έχουν ταχεία πρόσβαση, είτε άμεσα και απευθείας είτε κατόπιν αιτήματος, σε άλλες πληροφορίες που μπορούν να έχουν αξία για τον εντοπισμό των σχετικών περιουσιακών στοιχείων, όπως πληροφορίες σχετικά με υποθήκες και δάνεια, τελωνειακά δεδομένα ή πληροφορίες σχετικά με ηλεκτρονικές μεταφορές χρηματικών ποσών και υπόλοιπα λογαριασμών, καθώς και φορολογικά δεδομένα, δεδομένα κοινωνικής ασφάλισης και πληροφορίες για την επιβολή του νόμου. Σε ό,τι αφορά τα φορολογικά δεδομένα, τα εθνικά δεδομένα κοινωνικής ασφάλισης και τις πληροφορίες για την επιβολή του νόμου, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να αποφασίσουν να παράσχουν στις υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων πρόσβαση στις πληροφορίες αυτές βάσει αιτιολογημένων αιτημάτων, και να επιτρέπουν στις αρχές που κατέχουν τις εν λόγω πληροφορίες να αρνηθούν την πρόσβαση σε αυτές τις πληροφορίες υπό ορισμένες προϋποθέσεις, προκειμένου να διασφαλιστεί η ακεραιότητα των ερευνών, η εμπιστευτικότητα των πληροφοριών που παρέχονται από άλλο κράτος μέλος ή τρίτη χώρα, καθώς και η αναλογικότητα των αιτημάτων για πληροφορίες σε σχέση με τα έννομα συμφέροντα ενός φυσικού ή νομικού προσώπου. Η πρόσβαση σε πληροφορίες θα πρέπει να υπόκειται σε ειδικές εγγυήσεις που αποτρέπουν την κατάχρηση των δικαιωμάτων πρόσβασης. Οι εν λόγω διασφαλίσεις συμπληρώνουν τις απαιτήσεις για την παροχή αρχείων των δραστηριοτήτων πρόσβασης και αναζήτησης σύμφωνα με το άρθρο 25 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹³⁾. Η παροχή πρόσβασης στις πληροφορίες αυτές δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να εξαρτούν την πρόσβαση από διαδικαστικές εγγυήσεις, όπως προβλέπεται στο εθνικό δίκαιο, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την ανάγκη των υπηρεσιών ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων να είναι σε θέση να απαντούν ταχέως σε διασυνοριακά αιτήματα. Η εφαρμογή διαδικαστικών εγγυήσεων δεν θα πρέπει να θίγει την κανονότητα των υπηρεσιών ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων να ανταποκρίνονται σε αιτήματα άλλων κρατών μελών, ιδίως σε περίπτωση επειγόντων αιτημάτων.

- (19) Για να διασφαλιστεί η ασφάλεια των πληροφοριών που ανταλλάσσονται μεταξύ των υπηρεσιών ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων, όλες οι υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων θα πρέπει να είναι σε θέση να έχουν άμεση πρόσβαση στο δίκτυο ασφαλούς ανταλλαγής πληροφοριών (SIENA), το οποίο διαχειρίζεται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/794 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁴⁾. Το SIENA ή, κατ' εξαίρεση, όπου κρίνεται απαραίτητο, άλλοι ασφαλείς διαύλοι θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για όλες τις επικοινωνίες μεταξύ των υπηρεσιών ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων δυνάμει της παρούσας οδηγίας. Ενδέχεται, κατ' εξαίρεση, να είναι αναγκαία η χρήση άλλου ασφαλούς διαύλου, για παράδειγμα όταν ο επείγων χαρακτήρας του αιτήματος για πληροφορίες απαιτεί την προσωρινή χρήση άλλου διαύλου επικοινωνίας ή όταν η ανταλλαγή πληροφοριών απαιτεί τη συμμετοχή τρίτων χωρών ή διεθνών οργανισμών ή όταν υπάρχουν αντικειμενικοί λόγοι να πιστευτεί ότι η συμμετοχή αυτή θα απαιτηθεί σε μεταγενέστερο στάδιο. Η αναφορά στο SIENA θα πρέπει να εκλαμβάνεται ως ισχύουσα και για το διάδοχο σύστημα, σε περίπτωση που το SIENA αντικατασταθεί.
- (20) Λαμβάνοντας υπόψη την ταχύτητα με την οποία οι εγκληματίες μεταφέρουν περιουσιακά στοιχεία εγκληματικής προέλευσης μεταξύ δικαιοδοσιών, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι οι υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων ανταλλάσσουν ταχέως τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την εκτέλεση των καθηκόντων τους. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ενδέχεται να δικαιολογείται αντικειμενικά να τις υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων η άρνηση παροχής πληροφοριών σε άλλη αιτούσα υπηρεσία ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων, εάν κάτι τέτοιο θα έβλαπτε τα συμφέροντα εθνικής ασφάλειας του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται η υπηρεσία ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων που λαμβάνει την αίτηση, θα έθετε σε κίνδυνο διεξαγόμενες έρευνες ή επιχειρήσεις συλλογής πληροφοριών σχετικά με εγκληματικές δραστηριότητες, θα συνιστούσε επικείμενη απειλή για τη ζωή ή τη σωματική ακεραιότητα προσώπου ή θα ήταν σαφώς δυσανάλογη ή μη σχετική με τους σκοπούς για τους οποίους ζητήθηκαν οι πληροφορίες. Κατά την αξιολόγηση της συμμόρφωσης με τις αρχές της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας, οι υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων θα πρέπει να επιδεικνύουν τη δέουσα επιμέλεια, μεταξύ άλλων όσον αφορά τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων.
- (21) Η δέσμευση και η δήμευση σύμφωνα με την παρούσα οδηγία είναι αυτοτελείς έννοιες, πράγμα που δεν θα πρέπει να εμποδίζει τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν την παρούσα οδηγία με πράξεις οι οποίες, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, θα θεωρούνταν κυρώσεις ή άλλα είδη μέτρων.

⁽¹³⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της απόφασης-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 89).

⁽¹⁴⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/794 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2016, για τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (Ευρωπαϊκή Επιτροπή) και την αντικατάσταση και κατάργηση των αποφάσεων του Συμβουλίου 2009/371/ΔΕΥ, 2009/934/ΔΕΥ, 2009/935/ΔΕΥ, 2009/936/ΔΕΥ και 2009/968/ΔΕΥ (ΕΕ L 135 της 24.5.2016, σ. 53).

- (22) Η δήμευση οδηγεί σε οριστική στέρηση της κυριότητας. Ωστόσο, η διαφύλαξη περιουσιακών στοιχείων μπορεί να αποτελεί προϋπόθεση της δήμευσης και συχνά είναι σημαντική για την εκτέλεση απόφασης δήμευσης. Τα περιουσιακά στοιχεία διαφυλάσσονται μέσω δέμευσης. Προκειμένου να αποτραπεί η απώλεια περιουσιακών στοιχείων, οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών, στις οποίες ενδέχεται να περιλαμβάνονται οι υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων, θα πρέπει να έχουν την εξουσία να λαμβάνουν άμεσα μέτρα, τα οποία μπορούν να έχουν τη μορφή απόφασης, για να διασφαλίσουν τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία έως ότου εκδοθεί απόφαση δέμευσης. Δεδομένου του εξαιρετικού χαρακτήρα των εν λόγω μέτρων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να περιορίσουν την προσωρινή τους ισχύ.
- (23) Όπου οι αρμόδιες αρχές δεν είναι σε θέση να λάβουν άμεσα μέτρα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να επιτρέπουν στις υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων να λαμβάνουν τέτοια μέτρα. Τα εν λόγω μέτρα ενδέχεται να είναι αναγκαία ιδίως όταν μια υπηρεσία ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων, κατόπιν αιτήματος υπηρεσίας ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων σε άλλο κράτος μέλος, έχει ανιχνεύσει και εντοπίσει περιουσιακά στοιχεία που ενδέχεται να εξαφανιστούν ταχύτατα, όπως τα κρυπτοστοιχεία, και όταν οι αρμόδιες αρχές στο κράτος μέλος στο οποίο βρίσκεται η υπηρεσία ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων που λαμβάνει το αίτημα δεν είναι σε θέση να λάβουν άμεσα μέτρα ελλείψει ποινικής έρευνας στο εν λόγω κράτος μέλος. Οι υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων θα πρέπει να είναι σε θέση να διασφαλίζουν τα περιουσιακά στοιχεία έως ότου καταστεί δυνατή η έκδοση ευρωπαϊκής απόφασης δέμευσης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1805.
- (24) Λόγω της παρέμβασης στο δικαίωμα της ιδιοκτησίας που προκαλείται από αποφάσεις δέμευσης, τέτοια προσωρινά μέτρα δεν θα πρέπει να διατηρούνται επί μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από το αναγκαίο, ώστε το περιουσιακό στοιχείο να παραμένει διαθέσιμο προκειμένου να μπορεί στη συνέχεια να δημευθεί. Η διατήρηση τέτοιων προσωρινών μέτρων θα μπορούσε να απαιτήσει έλεγχο από εθνικό δικαστήριο, ώστε να εξακριβωθεί ότι εξακολουθεί να ισχύει ο σκοπός της αποτροπής της απώλειας των περιουσιακών στοιχείων.
- (25) Τα μέτρα δήμευσης θα πρέπει να μη θίγουν τη δυνατότητα ένα συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο να θεωρηθεί αποδεικτικό στοιχείο καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας, υπό την προϋπόθεση ότι θα καταστεί τελικά διαθέσιμο για την αποτελεσματική εκτέλεση της απόφασης δήμευσης. Στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας, μπορούν επίσης να δεσμευθούν περιουσιακά στοιχεία με σκοπό την πιθανή επακόλουθη επιστροφή τους ή προκειμένου να εξασφαλιστεί αποζημίωση για τη ζημία που προκλήθηκε από αξιόποινη πράξη.
- (26) Εκτός από τα μέτρα δήμευσης που επιτρέπουν στις αρχές να στερούν από τους εγκληματίες τα όργανα ή τα προϊόντα εγκλήματος, υπό την αίρεση αμετάκλητης καταδικαστικής απόφασης, είναι αναγκαίο να καταστεί δυνατή η δήμευση περιουσιακών στοιχείων ισοδύναμης αξίας με τα εν λόγω όργανα ή προϊόντα εγκλήματος, προκειμένου να δεσμευτούν περιουσιακά στοιχεία ισοδύναμης αξίας με τα όργανα και τα προϊόντα εγκλήματος, όταν είναι αδύνατη η δήμευση των εν λόγω οργάνων και προϊόντων εγκλήματος. Τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να ορίσουν τη δήμευση περιουσιακού στοιχείου ισοδύναμης αξίας επικουρικός ή εναλλακτικός προς τη δήμευση οργάνων ή προϊόντων εγκλήματος, όπως κρίνεται σκόπιμο σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.
- (27) Όταν εφαρμόζουν την παρούσα οδηγία όσον αφορά τη δήμευση περιουσιακών στοιχείων η αξία των οποίων είναι ισοδύναμη με τα εν λόγω όργανα, οι σχετικές διατάξεις θα μπορούν να εφαρμοστούν όταν, λόγω των ιδιαίτερων περιστάσεων της υπόθεσης, ένα τέτοιο μέτρο είναι αναλογικό, ιδίως εάν ληφθεί υπόψη η αξία των εν λόγω οργάνων. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να λαμβάνουν υπόψη εάν και κατά πόσο ευθύνεται ο καταδικασμένος για το ότι κατέστησε αδύνατη τη δήμευση των οργάνων.
- (28) Η πρακτική βάσει της οποίας ύποπτος ή κατηγορούμενος μεταβιβάζει περιουσιακό στοιχείο ή προϊόντα εγκλήματος σε τρίτο εν γνώσει του τελευταίου με σκοπό την αποφυγή της δήμευσης είναι συνήθης και ευρύτερα διαδεδομένη. Απόκτηση εκ μέρους τρίτου συντρέπει όπου, για παράδειγμα, τρίτος απέκτησε περιουσιακό στοιχείο άμεσα ή έμμεσα, όπως μέσω ενδιαμέσου προσώπου, από ύποπτο ή κατηγορούμενο, περιλαμβανομένης της περίπτωσης κατά την οποία η αξιόποινη πράξη πραγματοποιήθηκε για λογαριασμό του ή προς όφελός του και όπου ο κατηγορούμενος δεν έχει περιουσία προς δήμευση. Η δήμευση αυτή θα πρέπει να είναι δυνατή τουλάχιστον σε περιπτώσεις όπου έχει διαπιστωθεί ότι οι ενδιαφερόμενοι τρίτοι γνώριζαν ή όφειλαν να γνωρίζουν ότι ο σκοπός της μεταβίβασης ή της απόκτησης ήταν να αποφευχθεί η δήμευση. Το κατά πόσον τρίτοι είχαν ή όφειλαν να έχουν τέτοια γνώση πρέπει να εκτιμηθεί με βάση συγκεκριμένα στοιχεία και περιστάσεις, μεταξύ των οποίων ότι η μεταβίβαση πραγματοποιήθηκε χωρίς αντάλλαγμα ή με αντάλλαγμα σημαντικά δυσανάλογο προς την αγοραία αξία, ότι το περιουσιακό στοιχείο μεταβιβάστηκε σε στενά συνδεδεμένα μέρη ή ότι παρέμεινε υπό τον αποτελεσματικό έλεγχο του ύποπτου ή κατηγορούμενου. Οι μεταβιβάσεις σε στενά συνδεδεμένα με τον ύποπτο ή κατηγορούμενο μέρη θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν μεταβιβάσεις σε μέλη της οικογένειας ή σε φυσικά πρόσωπα που έχουν νομικές συμφωνίες ή οποιοδήποτε άλλες στενές επιχειρηματικές σχέσεις με τον ύποπτο ή κατηγορούμενο, ή μεταβιβάσεις σε νομικές οντότητες στις οποίες ο ύποπτος ή κατηγορούμενος ή μέλος της οικογένειάς του συμμετέχει στα διοικητικά, διαχειριστικά ή εποπτικά όργανα. Οι κανόνες για τη δήμευση εις χείρας τρίτου

θα πρέπει να επεκταθούν τόσο στα φυσικά όσο και στα νομικά πρόσωπα, με την επιφύλαξη του δικαιώματος ακρόασης τρίτων, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος διεκδίκησης της κυριότητας του οικείου περιουσιακού στοιχείου. Σε κάθε περίπτωση, τα δικαιώματα καλόπιστων τρίτων θα πρέπει να προστατεύονται σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.

- (29) Οι εγκληματικές οργανώσεις επιδίδονται σε ευρύ φάσμα εγκληματικών δραστηριοτήτων. Για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των οργανωμένων εγκληματικών δραστηριοτήτων ενδέχεται να υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες είναι σκόπιμο η ποινική καταδίκη για αξιόποινη πράξη που μπορεί να αποφέρει οικονομικά οφέλη να ακολουθείται από δήμευση όχι μόνο των περιουσιακών στοιχείων που συνδέονται με το συγκεκριμένο έγκλημα, καθώς και των προϊόντων του εγκλήματος ή των οργάνων του, αλλά και πρόσθετων περιουσιακών στοιχείων για τα οποία το δικαστήριο αποφαινεται ότι έχουν προέλθει από εγκληματική συμπεριφορά. Τέτοια εκτεταμένη δήμευση θα πρέπει να είναι δυνατή όταν ένα δικαστήριο έχει πεισθεί ότι τα επίδικα περιουσιακά στοιχεία έχουν προέλθει από εγκληματική συμπεριφορά, χωρίς να αποτελεί προϋπόθεση η ύπαρξη καταδικαστικής απόφασης για την εν λόγω εγκληματική συμπεριφορά. Στη σχετική αξιόποινη συμπεριφορά θα μπορούσε να περιλαμβάνεται οποιοδήποτε είδος αξιόποινης πράξης. Οι επιμέρους αξιόποινες πράξεις δεν χρειάζεται να αποδειχθούν, αλλά το δικαστήριο πρέπει να πεισθεί ότι τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία προέρχονται από μια τέτοια αξιόποινη συμπεριφορά. Στο πλαίσιο αυτό, το δικαστήριο πρέπει να εξετάζει τις συγκεκριμένες περιστάσεις της υπόθεσης, συμπεριλαμβανομένων των πραγματικών περιστάσεων και των διαθέσιμων αποδεικτικών στοιχείων, βάσει των οποίων μπορεί να εκδοθεί απόφαση για εκτεταμένη δήμευση. Το γεγονός ότι τα περιουσιακά στοιχεία του προσώπου είναι δυσανάλογα προς το νόμιμο εισόδημά του εν λόγω ατόμου θα μπορούσε να περιλαμβάνεται στα δεδομένα εκείνα που στοιχειοθετούν συμπέρασμα του δικαστηρίου ότι τα περιουσιακά στοιχεία προέρχονται από εγκληματική συμπεριφορά. Τα κράτη μέλη θα μπορούσαν επίσης να καθορίσουν απαίτηση σύμφωνα με την οποία είναι δυνατό να θεωρηθεί ότι τα περιουσιακά στοιχεία προέρχονται από εγκληματική συμπεριφορά για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.
- (30) Η δήμευση θα πρέπει να είναι δυνατή όταν η αμετάκλητη καταδίκη δεν είναι δυνατή λόγω ασθένειας, διαφυγής ή θανάτου του υπόπτου ή κατηγορουμένου. Η δήμευση θα πρέπει επίσης να είναι δυνατή όταν οι προθεσμίες παραγραφής που τάσσονται από το εθνικό δίκαιο για τις σχετικές αξιόποινες πράξεις είναι συντομότερες των 15 ετών και έχουν παρέλθει, μετά την κίνηση ποινικής διαδικασίας. Η δήμευση σε τέτοιες περιπτώσεις θα πρέπει να επιτρέπεται μόνον όταν η ποινική διαδικασία θα μπορούσε να οδηγήσει σε αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση για ποινικό αδίκημα ελλείψει τέτοιων περιστάσεων, τουλάχιστον για αξιόποινες πράξεις που ενδέχεται να αποφέρουν, άμεσα ή έμμεσα, σημαντικό οικονομικό όφελος, και εφόσον το δικαστήριο έχει πεισθεί ότι τα όργανα, τα προϊόντα εγκλήματος ή τα περιουσιακά στοιχεία που πρόκειται να δημευθούν προέρχονται από την αξιόποινη πράξη ή συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με αυτή. Σε περιπτώσεις ασθένειας και διαφυγής, η ύπαρξη ερήμην διαδικασιών στα κράτη μέλη θα αρκούσε για τη συμμόρφωση με την υποχρέωση να καταστεί δυνατή η δήμευση αυτή. Είναι σημαντικό να γίνει μνεία ότι διεθνείς οργανισμοί έχουν επισημάνει τη δυνατότητα της δήμευσης ελλείψει καταδικαστικής απόφασης προς αντιμετώπιση των εμποδίων στη δήμευση των παράνομων κερδών λόγω ασυλίας και αμνηστίας.
- (31) Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ως ασθένεια θα πρέπει να θεωρείται ότι νοείται η αδυναμία του υπόπτου ή του κατηγορουμένου να παραστεί στην ποινική διαδικασία για εκτεταμένο χρονικό διάστημα, και κατά συνέπεια υπάρχει κίνδυνος να εκπνεύσουν οι προθεσμίες που ορίζονται στο εθνικό δίκαιο σχετικά με την ποινική ευθύνη και να μην μπορεί να συνεχιστεί η εν λόγω διαδικασία.
- (32) Σε περιπτώσεις στις οποίες τα μέτρα δήμευσης των άρθρων 12 έως 15 δεν εφαρμόζονται για νομικούς ή αντικειμενικούς λόγους που καθορίζονται από το εθνικό δίκαιο, θα πρέπει να εξακολουθεί να είναι δυνατή η δήμευση περιουσιακών στοιχείων που έχουν εντοπιστεί ή, εφόσον το εθνικό νομικό σύστημα απαιτεί δέσμευση, η δέσμευση στο πλαίσιο έρευνας σχετικά με αξιόποινη πράξη βάσει ενδείξεων ότι τα περιουσιακά στοιχεία θα μπορούσαν να προέλθουν από εγκληματική συμπεριφορά. Τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία θα πρέπει να δημεύονται όταν το δικαστήριο κρίνει ότι προέρχονται από εγκληματική συμπεριφορά που διαπράχθηκε στο πλαίσιο εγκληματικής οργάνωσης και εφόσον η συμπεριφορά αυτή ενδέχεται να αποφέρει, άμεσα ή έμμεσα, σημαντικό οικονομικό όφελος. Όταν αποφασίζεται κατά πόσο μια εγκληματική συμπεριφορά μπορεί να οδηγήσει σε σημαντικό οικονομικό όφελος, τα κράτη μέλη μπορούν να λαμβάνουν υπόψη όλες τις σχετικές περιστάσεις, συμπεριλαμβανομένου του *modus operandi*, για παράδειγμα αν αποτελεί προϋπόθεση της αξιόποινης πράξης να έχει διαπραχθεί στο πλαίσιο οργανωμένου εγκλήματος ή με την πρόθεση να παραχθεί τακτικό εισόδημα από αξιόποινες πράξεις. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να επιτρέπουν τη δήμευση του εν λόγω ανεξήγητου πλούτου όταν η έρευνα στο πλαίσιο της οποίας εντοπίστηκαν τα περιουσιακά στοιχεία αφορά αξιόποινη πράξη που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας και τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή μέγιστης διάρκειας τουλάχιστον τεσσάρων ετών. Η εν λόγω προϋπόθεση αυτή διασφαλίζει ότι η δυνατότητα δήμευσης ανεξήγητου πλούτου προκύπτει στο πλαίσιο ποινικών ερευνών για αξιόποινες πράξεις που υπερβαίνουν ορισμένο όριο ως προς τη βαρύτητά τους.

- (33) Κατά την εφαρμογή των εθνικών κανόνων που θέτουν σε εφαρμογή την παρούσα οδηγία, οι εθνικές αρμόδιες αρχές μπορούν να επιλέξουν να μην αποφασίσουν ή να μην εκτελέσουν δήμευση ανεξήγητου πλούτου, όπου στη συγκεκριμένη περίπτωση η εφαρμογή των κανόνων που καθορίζονται στην παρούσα οδηγία θα ήταν προδήλως παράλογη ή δυσανάλογη. Τα κράτη μέλη θα μπορούσαν επίσης να καθορίσουν απαίτηση σύμφωνα με την οποία, για ορισμένο χρονικό διάστημα, τα περιουσιακά στοιχεία θεωρείται ότι προέρχονται από τέτοια εγκληματική συμπεριφορά. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν τον σεβασμό των κατάλληλων δικονομικών δικαιωμάτων του διγόμενου προσώπου. Τα δικαιώματα καλόπιστων τρίτων θα πρέπει να προστατεύονται σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.
- (34) Μολονότι δεν θα πρέπει να αποτελεί προϋπόθεση για τη δήμευση ανεξήγητου πλούτου να έχουν αποδειχθεί επιμέρους αξιόποινες πράξεις, πρέπει να υπάρχουν επαρκή πραγματικά περιστατικά και περιστάσεις για να πεισθεί το δικαστήριο ότι το επίμαχο περιουσιακό στοιχείο προέρχεται από αξιόποινες πράξεις. Η σχετική αξιόποινη συμπεριφορά μπορεί να συνίσταται σε κάθε είδους αξιόποινη πράξη που έχει διαπραχθεί στο πλαίσιο εγκληματικής οργάνωσης και μπορεί να αποφέρει σημαντικό οικονομικό όφελος, και η οποία έχει, επομένως, μεγάλη βαρύτητα. Κατά τον καθορισμό του κατά πόσο τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία θα πρέπει να δημευθούν, τα εθνικά δικαστήρια θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη όλες τις σχετικές περιστάσεις της υπόθεσης, περιλαμβανομένων των διαθέσιμων αποδεικτικών στοιχείων και των ιδιαίτερων πραγματικών περιστατικών, όπως το ότι η αξία των περιουσιακών στοιχείων είναι ουσιωδώς δυσανάλογη προς το νόμιμο εισόδημα του προσώπου. Ένας ακόμη σχετικός παράγοντας θα μπορούσε να είναι η απουσία εύλογης νόμιμης πηγής των περιουσιακών στοιχείων, δεδομένου ότι η προέλευση των νομίμως αποκτηθέντων περιουσιακών στοιχείων μπορεί κατά κανόνα να εξακριβωθεί. Η σύνδεση του προσώπου με δραστηριότητες εγκληματικής οργάνωσης θα μπορούσε επίσης να είναι κρίσιμη, όπως θα μπορούσαν να ληφθούν υπόψη περιστάσεις, όπως η κατάσταση υπό την οποία βρέθηκαν τα περιουσιακά στοιχεία ή ενδείξεις συμμετοχής σε εγκληματικές δραστηριότητες. Η αξιολόγηση θα πρέπει να γίνεται κατά περίπτωση, ανάλογα με τις περιστάσεις της υπόθεσης. Θα πρέπει να είναι δυνατό για τα κράτη μέλη να αποφασίσουν να επιτρέψουν τη δήμευση ανεξήγητου πλούτου όταν η ποινική διαδικασία διακόπτεται ή διατάσσεται η δήμευση χωριστά από την ποινική διαδικασία για την τέλεση της αξιόποινης πράξης.
- (35) Η παρούσα οδηγία δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να θεσπίζουν μέτρα που να επιτρέπουν τη δήμευση ανεξήγητου πλούτου για άλλα εγκλήματα ή περιστάσεις. Το αντικείμενο της παρούσας οδηγίας περιορίζεται στις ποινικές διαδικασίες και ως εκ τούτου η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται σε μέτρα δήμευσης σε αστικές διαδικασίες, τα οποία ενδέχεται να έχουν εφαρμογή τα κράτη μέλη.
- (36) Η ανίχνευση και ο εντοπισμός περιουσιακών στοιχείων προς δέσμευση και δήμευση θα πρέπει να είναι εφικτά ακόμη και μετά από αμετάκλητη καταδίκη για αξιόποινη πράξη ή κατόπιν διαδικασίας που αφορά την εκτέλεση δήμευσης που δεν βασίζεται σε καταδίκη. Η υποχρέωση αυτή δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να καθορίζουν εύλογες προθεσμίες μετά την αμετάκλητη καταδίκη ή την τελική απόφαση επί της διαδικασίας που αφορά δήμευση που δεν βασίζεται σε καταδίκη, μετά τη λήξη των οποίων δεν θα είναι πλέον δυνατό να γίνει ανίχνευση και εντοπισμός.
- (37) Δεδομένου ότι οι εγκληματικές δραστηριότητες μπορούν να προκαλέσουν μεγάλη βλάβη στα θύματα, είναι σημαντικό να προστατευθούν τα δικαιώματά τους, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων αποζημίωσης και αποκατάστασης. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίζουν ότι οι αξιώσεις των θυμάτων για επιστροφή και αποζημίωση κατά του προσώπου που υπόκειται σε μέτρο δήμευσης ως αποτέλεσμα αξιόποινης πράξης, λαμβάνονται υπόψη στις διαδικασίες ανίχνευσης, δέσμευσης και δήμευσης περιουσιακών στοιχείων, μεταξύ άλλων και σε διασυνοριακές υποθέσεις. Επιπλέον, προκειμένου να διευκολυνθεί η αποζημίωση και η αποκατάσταση περιουσιακών στοιχείων στα θύματα, είναι αναγκαίο να διευκολυνθεί η ανίχνευση περιουσιακών στοιχείων που ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο τέτοιων αξιώσεων, καθώς και η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρχών που είναι αρμόδιες για την ανίχνευση περιουσιακών στοιχείων και των αρχών που είναι αρμόδιες για τη λήψη αποφάσεων επί αξιώσεων των θυμάτων ή την εκτέλεση των αποφάσεων αυτών.
- (38) Η κοινωνική επαναχρησιμοποίηση κατασχεθέντων περιουσιακών στοιχείων στέλνει στην κοινωνία εν γένει ένα ορατό μήνυμα όσον αφορά τη σημασία αξιών όπως η δικαιοσύνη και η νομιμότητα, επαναβεβαιώνει την επικράτηση του κράτους δικαίου στις κοινότητες που πλήττονται πιο άμεσα από το οργανωμένο έγκλημα και ενισχύει την ανθεκτικότητα των εν λόγω κοινοτήτων έναντι της διείσδυσης του εγκλήματος στον κοινωνικό και οικονομικό ιστό, όπως παρατηρείται στα εν λόγω κράτη μέλη που έχουν ήδη υιοθετήσει τέτοια μέτρα κοινωνικής επαναχρησιμοποίησης. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη παροτρύνονται να λάβουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να καταστεί δυνατή η χρήση δημευμένων περιουσιακών στοιχείων για σκοπούς δημόσιου συμφέροντος ή για κοινωνικούς σκοπούς, ώστε να μπορούν να διατηρηθούν τα δημευμένα περιουσιακά στοιχεία ως κρατική περιουσία για σκοπούς δικαιοσύνης, επιβολής του νόμου, δημόσιας υπηρεσίας, για κοινωνικούς ή οικονομικούς σκοπούς ή να μεταβιβαστούν τα εν λόγω δημευμένα περιουσιακά στοιχεία στις αρχές από τον δήμο ή την περιφέρεια όπου βρίσκονται, ώστε οι εν λόγω αρχές να μπορούν να τα χρησιμοποιήσουν για τους σκοπούς αυτούς, μεταξύ άλλων για εκχώρηση σε οργανισμούς που επιτελούν έργο κοινωνικού συμφέροντος. Η χρήση δημευμένων περιουσιακών στοιχείων για τους σκοπούς αυτούς δεν θίγει τη δημοσιονομική αυτονομία των κρατών μελών.

- (39) Τα κράτη μέλη θα μπορούν επίσης να έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν τα δημευμένα περιουσιακά στοιχεία για να συμβάλουν σε μηχανισμούς στήριξης των τρίτων χωρών, που πλήττονται από καταστάσεις για τις οποίες έχουν ληφθεί περιοριστικά μέτρα της Ένωσης, στον βαθμό που η διαπραχθείσα αξιόποινη πράξη συνδέεται άμεσα ή έμμεσα με την εν λόγω κατάσταση. Η Επιτροπή θα πρέπει να διευκολύνει τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών καθώς και με τρίτες χώρες και μπορεί να παρέχει καθοδήγηση σχετικά με τις πλέον αποτελεσματικές διαδικασίες και τους πιο αποτελεσματικούς χρηματοδοτικούς μηχανισμούς που διατίθενται για τη στήριξη των εν λόγω τρίτων χωρών με σκοπό την προώθηση της χρήσης δημευμένων οργάνων, προϊόντων εγκλήματος ή περιουσιακών στοιχείων για τον σκοπό αυτό.
- (40) Τα κράτη μέλη παροτρύνονται να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για να αποτρέπουν την απόκτηση περιουσιακού στοιχείου, άμεσα ή έμμεσα, κατά τη διάθεσή του βάσει απόφασης δήμευσης, από πρόσωπα που έχουν καταδικαστεί στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας στην οποία έχει δεσμευθεί το περιουσιακό στοιχείο. Τα μέτρα αυτά, μπορεί να περιορίζονται σε περιουσιακά στοιχεία που υπερβαίνουν ορισμένη αξία, και μπορεί να περιλαμβάνουν τον αποκλεισμό ορισμένων τύπων οντοτήτων από τη συμμετοχή στην πώληση του ακινήτου, την απαίτηση τεκμηρίωσης από τον αγοραστή ή την αξιολόγηση τυχόν δεσμών του αγοραστή με τον καταδικασθέντα. Τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν τα μέτρα αυτά και για την πώληση δεσμευμένων περιουσιακών στοιχείων.
- (41) Για να διασφαλιστεί ότι τα περιουσιακά στοιχεία που αποτελούν ή ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο απόφασης δέσμευσης ή δήμευσης διατηρούν την οικονομική αξία τους, τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίσουν αποτελεσματικά μέτρα διαχείρισης. Τα εν λόγω μέτρα περιλαμβάνουν την αποτελεσματική διαχείριση οντοτήτων, όπως επιχειρήσεις, οι οποίες θα πρέπει να διατηρούνται ως λειτουργούσες επιχειρήσεις, καθώς και την παράλληλη λήψη των αναγκαίων μέτρων για να διασφαλιστεί ότι ο ύποπτος ή ο κατηγορούμενος δεν επωφελείται άμεσα ή έμμεσα από τις διεξαγόμενες επιχειρήσεις μιας τέτοιας οντότητας ή, κατά περίπτωση, από μέτρα εποπτείας όσον αφορά τον έλεγχο μίας τέτοιας οντότητας.
- (42) Όταν δικαιολογείται από τη φύση του περιουσιακού στοιχείου, συμπεριλαμβανομένης της αξίας του ή της ανάγκης για ειδικές συνθήκες διαχείρισης, θα πρέπει να διενεργείται αξιολόγηση για το πώς μπορεί να ελαχιστοποιηθεί το κόστος διαχείρισης και να διατηρηθεί η αξία του περιουσιακού στοιχείου κατά την προετοιμασία ή, το αργότερο, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση μετά την εκτέλεση της απόφασης δέσμευσης. Στόχος της αξιολόγησης είναι να παράσχει στις αρμόδιες αρχές τα κρίσιμα στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη πριν, κατά τη διάρκεια ή μετά την έκδοση ή την εκτέλεση της απόφασης δέσμευσης. Τα κράτη μέλη μπορούν να παρέχουν κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να διενεργείται η εν λόγω αξιολόγηση, λαμβάνοντας υπόψη τις περιστάσεις του προς δέσμευση περιουσιακού στοιχείου και διασφαλίζοντας ότι η αξιολόγηση δεν θέτει σε κίνδυνο την έγκαιρη εκτέλεση της απόφασης δέσμευσης.
- (43) Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες μπορεί εύλογα να υποθεθεί ότι τα δεσμευμένα περιουσιακά στοιχεία υπόκεινται σε φθορά ή ταχεία απαξίωση, τα έξοδα συντήρησής τους είναι δυσανάλογα σε σχέση με την αναμενόμενη αξία τους κατά τον χρόνο της δήμευσης, η διαχείρισή τους είναι πολύ δύσκολη ή η αντικατάστασή τους εύκολη, τα κράτη μέλη θα πρέπει να επιτρέπουν την πώληση των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων, πριν από την έκδοση οριστικής απόφασης δήμευσης. Σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, η απόφαση πώλησης περιουσιακού στοιχείου ειδικού χαρακτήρα ενδέχεται να υπόκειται σε προηγούμενη έγκριση από εθνική αρμόδια αρχή. Πριν από τη λήψη τέτοιας απόφασης, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι το θιγόμενο πρόσωπο, με εξαίρεση τις περιπτώσεις κατά τις οποίες το θιγόμενο πρόσωπο έχει διαφύγει ή δεν μπορεί να εντοπιστεί, ενημερώνεται και, με εξαίρεση επειγούσες περιπτώσεις, έχει τη δυνατότητα ακρόασης πριν από την πώληση. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέπουν τη δυνατότητα άσκησης ένδικου μέσου κατά απόφασης για πώληση πριν από την έκδοση απόφασης. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέπουν τη δυνατότητα του δικαστηρίου να αναστέλλει την εκτέλεση της εν λόγω απόφασης, για παράδειγμα όταν αυτό είναι αναγκαίο για τη διασφάλιση των έννομων συμφερόντων του θιγόμενου προσώπου, ιδίως όταν υπάρχει κίνδυνος ανεπανόρθωτης βλάβης. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να παρέχουν τη δυνατότητα να προσδώσουν στην έφεση ανασταλτικό αποτέλεσμα διά νόμου. Τα κράτη μέλη θα έχουν τη δυνατότητα να απαιτούν οι δαπάνες για τη διαχείριση των δεσμευμένων περιουσιακών στοιχείων να καταλογίζονται, στον κύριο ή στον πραγματικό δικαιούχο των περιουσιακών στοιχείων, για παράδειγμα ως εναλλακτική λύση στη διαταγή προσωρινής εκποίησης, και σε περίπτωση αμετάκλητης καταδίκης.
- (44) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να συστήσουν υπηρεσίες διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων, ή να ορίσουν μία ή περισσότερες αρμόδιες αρχές που θα λειτουργούν ως υπηρεσίες διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων, με σκοπό τη συγκρότηση εξειδικευμένων αρχών επιφορτισμένων με τη διαχείριση δεσμευμένων και δημευμένων περιουσιακών στοιχείων, προκειμένου να διαχειρίζονται αποτελεσματικά τα δεσμευμένα περιουσιακά στοιχεία πριν από τη δήμευση και να διατηρούν την αξία τους, εν αναμονή τελικής απόφασης σχετικά με τη δήμευση και τη διάθεση των περιουσιακών στοιχείων με βάση την εν λόγω απόφαση. Με την επιφύλαξη των εσωτερικών διοικητικών δομών των κρατών μελών, οι υπηρεσίες διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων θα πρέπει είτε να αποτελούν τη μόνη αρχή που διαχειρίζεται δεσμευμένα και δημευμένα περιουσιακά στοιχεία, είτε να παρέχουν στήριξη σε αποκεντρωμένους φορείς σύμφωνα με τις εθνικές δομές διαχείρισης και να υποστηρίζουν τις αρμόδιες αρχές στον σχεδιασμό. Η παρούσα οδηγία δεν καθορίζει τον νομικό ή θεσμικό χαρακτήρα των υπηρεσιών διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων ούτε θίγει τα θεσμικά συστήματα των κρατών μελών.

- (45) Η παρούσα οδηγία σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης («Χάρτης») και την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου («ΕΣΔΑ»), όπως ερμηνεύονται στη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Η παρούσα οδηγία θα πρέπει να εφαρμόζεται σύμφωνα με τα εν λόγω δικαιώματα και τις αρχές.
- (46) Οι αποφάσεις δέσμευσης και δήμευσης επηρεάζουν σημαντικά τα δικαιώματα των υπόπτων και των κατηγορουμένων, και, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, τα δικαιώματα τρίτων ή άλλων προσώπων που δεν διώκονται. Η παρούσα οδηγία θα πρέπει να προβλέπει ειδικές εγγυήσεις και μέσα ένδικης προστασίας προκειμένου να διασφαλιστεί η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων των εν λόγω ατόμων κατά την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, σύμφωνα με το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη, το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και το τεκμήριο της αθωότητας, όπως κατοχυρώνονται στα άρθρα 47 και 48 του Χάρτη.
- (47) Οι αποφάσεις δέσμευσης, δήμευσης και πώλησης πριν από την έκδοση απόφασης θα πρέπει να κοινοποιούνται στο θιγόμενο πρόσωπο χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Ωστόσο, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να προβλέπουν το δικαίωμα των αρμόδιων αρχών να αναβάλλουν την κοινοποίηση των αποφάσεων δέσμευσης στο θιγόμενο πρόσωπο λόγω των αναγκών της έρευνας. Ο σκοπός της κοινοποίησης των εν λόγω αποφάσεων είναι, μεταξύ άλλων, να επιτραπεί στο θιγόμενο πρόσωπο η προσβολή τους. Ως εκ τούτου, η εν λόγω κοινοποίηση θα πρέπει, κατά γενικό κανόνα, να αναφέρει τον λόγο ή τους λόγους της σχετικής απόφασης. Όταν το θιγόμενο πρόσωπο ή ο τόπος όπου βρίσκεται το θιγόμενο πρόσωπο είναι άγνωστα ή όταν η κοινοποίηση σε καθένα από τα θιγόμενα πρόσωπα θα αποτελούσε δυσανάλογη επιβάρυνση για μια αρμόδια αρχή, θα πρέπει να είναι δυνατή η κοινοποίηση με δημόσια ανακοίνωση.
- (48) Το θιγόμενο πρόσωπο θα πρέπει να έχει την πραγματική δυνατότητα να προσβάλει αποφάσεις δέσμευσης, δήμευσης και πώλησης πριν από την έκδοση απόφασης. Στην περίπτωση αποφάσεων δήμευσης στις οποίες πληρούται η ειδική υπόσταση της αξιόποινης πράξης αλλά είναι αδύνατη η ποινική καταδίκη, ο κατηγορούμενος θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα ακρόασης πριν από την έκδοση της απόφασης, όπου αυτό είναι εφικτό. Στην περίπτωση αποφάσεων δήμευσης σύμφωνα με τις διατάξεις για την εκτεταμένη δήμευση και τη δήμευση ανεξήγητου πλούτου, στις περιπτώσεις που θα μπορούσαν να αμφισβητηθούν από το θιγόμενο πρόσωπο κατά την προσβολή της απόφασης δήμευσης ενώπιον δικαστηρίου θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνονται τα ιδιαίτερα πραγματικά περιστατικά και διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία βάσει των οποίων το εν λόγω περιουσιακό στοιχείο θεωρείται περιουσιακό στοιχείο που προέρχεται από εγκληματική συμπεριφορά.
- (49) Όταν εφαρμόζουν την παρούσα οδηγία, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν τη δυνατότητα, σε εξαιρετικές περιστάσεις, να μην διατάσσεται ή να μην εκτελείται δήμευση αν, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, κάτι τέτοιο θα συνεπαγόταν υπέρμετρη επιβάρυνση για το θιγόμενο πρόσωπο, βάσει των περιστάσεων της αντίστοιχης μεμονωμένης υπόθεσης.
- (50) Τα κράτη μέλη υποχρεούνται να διασφαλίζουν ότι τα πρόσωπα των οποίων τα περιουσιακά στοιχεία θίγονται από τα μέτρα που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία έχουν δικαίωμα πρόσβασης σε δικηγόρο καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας δέσμευσης και δήμευσης, ωστόσο η παρούσα οδηγία δεν θίγει τους κανόνες που ισχύουν για την παροχή δωρεάν νομικής συνδρομής.
- (51) Η παρούσα οδηγία θα πρέπει να εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των οδηγιών 2010/64/ΕΕ⁽¹⁵⁾, 2012/13/ΕΕ⁽¹⁶⁾, 2012/29/ΕΕ⁽¹⁷⁾, 2013/48/ΕΕ⁽¹⁸⁾, 2014/60/ΕΕ⁽¹⁹⁾, (ΕΕ) 2016/343⁽²⁰⁾, (ΕΕ) 2016/800⁽²¹⁾ και (ΕΕ) 2016/1919 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽²²⁾.

⁽¹⁵⁾ Οδηγία 2010/64/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Οκτωβρίου 2010, σχετικά με το δικαίωμα σε διερμηνεία και μετάφραση κατά την ποινική διαδικασία (ΕΕ L 280 της 26.10.2010, σ. 1).

⁽¹⁶⁾ Οδηγία 2012/13/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2012, σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών (ΕΕ L 142 της 1.6.2012, σ. 1).

⁽¹⁷⁾ Οδηγία 2012/29/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, για τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων σχετικά με τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία θυμάτων της εγκληματικότητας και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλασιού 2001/220/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 315 της 14.11.2012, σ. 57).

⁽¹⁸⁾ Οδηγία 2013/48/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2013, σχετικά με το δικαίωμα πρόσβασης σε δικηγόρο στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας και διαδικασίας εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, καθώς και σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης τρίτου προσώπου σε περίπτωση στήρησης της ελευθερίας του και με το δικαίωμα επικοινωνίας με τρίτα πρόσωπα και με προξενικές αρχές κατά τη διάρκεια της στήρησης της ελευθερίας (ΕΕ L 294 της 6.11.2013, σ. 1).

⁽¹⁹⁾ Οδηγία 2014/60/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, σχετικά με την επιστροφή πολιτιστικών αγαθών που έχουν απομακρυνθεί παράνομα από το έδαφος κράτους μέλους και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2012 (ΕΕ L 159 της 28.5.2014, σ. 1).

⁽²⁰⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2016/343 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016, για την ενίσχυση ορισμένων πτυχών του τεκμηρίου αθωότητας και του δικαιώματος παράστασης του κατηγορουμένου στη δίκη του στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας (ΕΕ L 65 της 11.3.2016, σ. 1).

⁽²¹⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2016/800 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2016, σχετικά με τις δικονομικές εγγυήσεις για τα παιδιά που είναι ύποπτοι ή κατηγορούμενοι στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών (ΕΕ L 132 της 21.5.2016, σ. 1).

⁽²²⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2016/1919 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, σχετικά με τη δικαστική αρωγή για ύποπτους και κατηγορουμένους στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών και για καταζητούμενους σε διαδικασίες εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης (ΕΕ L 297 της 4.11.2016, σ. 1).

- (52) Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να διασφαλίζεται η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σύμφωνα με το δικαίωμα της Ένωσης, στο πλαίσιο της επεξεργασίας δεδομένων δυνάμει της παρούσας οδηγίας. Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας θα πρέπει επομένως να ευθυγραμμιστούν με την οδηγία (ΕΕ) 2016/680. Ειδικότερα, θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι τυχόν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που ανταλλάσσονται από τις υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων πρέπει να περιορίζονται στις κατηγορίες δεδομένων που απαριθμούνται στον κανονισμό (ΕΕ) 2016/794 παράρτημα ΙΙ τμήμα Β σημείο 2. Η οδηγία (ΕΕ) 2016/680 εφαρμόζεται στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τις εθνικές αρμόδιες αρχές, ιδίως από τις υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων, για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας.
- (53) Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να διασφαλίζεται η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σύμφωνα με το δικαίωμα της Ένωσης, στο πλαίσιο κάθε ανταλλαγής πληροφοριών δυνάμει της παρούσας οδηγίας. Για τον σκοπό αυτό, όσον αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης αξιόποινων πράξεων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων, εφαρμόζονται οι κανόνες προστασίας των δεδομένων που θεσπίζονται στην οδηγία (ΕΕ) 2016/680 σε σχέση με τα μέτρα που λαμβάνονται δυνάμει της παρούσας οδηγίας. Η οδηγία (ΕΕ) 2016/680, θεσπίζει τους κανόνες σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης αξιόποινων πράξεων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων, σύμφωνα με ένα σύνολο αρχών που αφορούν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ιδίως τη νομιμότητα, τη δικαιοσύνη και τη διαφάνεια, τον περιορισμό του σκοπού, την ελαχιστοποίηση των δεδομένων, την ακρίβεια, τον περιορισμό της αποθήκευσης, την ακεραιότητα και την εμπιστευτικότητα και τη λογοδοσία. Κατά περίπτωση, ιδίως όσον αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τις υπηρεσίες διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων για τους σκοπούς της διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων, εφαρμόζονται οι κανόνες προστασίας δεδομένων που θεσπίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²³⁾.
- (54) Ένα αποτελεσματικό σύστημα ανάκτησης απαιτεί τις συντονισμένες προσπάθειες ενός ευρέος φάσματος αρχών, συμπεριλαμβανομένων των αρχών επιβολής του νόμου, συμπεριλαμβανομένων των τελωνειακών αρχών, των φορολογικών αρχών και των αρχών εισπραχής φόρων στον βαθμό που είναι αρμόδιες για την ανάκτηση περιουσιακών στοιχείων, από τις υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων, τις δικαστικές αρχές και τις αρχές διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων. Προκειμένου να διασφαλιστεί η συντονισμένη δράση όλων των αρμόδιων αρχών, είναι αναγκαίο να καθιερωθεί μια πιο στρατηγική προσέγγιση για την ανάκτηση περιουσιακών στοιχείων και να προωθηθεί στενότερη συνεργασία μεταξύ των σχετικών αρχών, καθώς και να υπάρξει σαφής επισκόπηση των αποτελεσμάτων της ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων. Είναι επίσης αναγκαίο να εξασφαλιστεί στενότερη και αποτελεσματικότερη συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων και των υπηρεσιών διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων και των ομολόγων τους σε άλλα κράτη μέλη. Για τον σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εγκρίνουν και να επανεξετάζουν τακτικά εθνική στρατηγική για την ανάκτηση περιουσιακών στοιχείων με σκοπό την καθοδήγηση δράσεων σε σχέση με τις χρηματοπιστωτικές έρευνες, τη δέσμευση και τη δήμηση, τη διαχείριση και την οριστική διάθεση των σχετικών οργάνων, προϊόντων εγκλήματος ή περιουσιακών στοιχείων. Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίζουν σχετικά με την κατάλληλη μορφή της στρατηγικής αυτής, η οποία μπορεί να λαμβάνει υπόψη το συνταγματικό τους πλαίσιο. Η παρούσα οδηγία θα πρέπει να καθορίζει τα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνονται στην εν λόγω στρατηγική, όπως περιγραφή των ρόλων και των αρμοδιοτήτων όλων των αρμόδιων αρχών που συμμετέχουν στην ανάκτηση περιουσιακών στοιχείων, και τις ρυθμίσεις για τον συντονισμό και τη συνεργασία μεταξύ τους, χωρίς να προσδιορίζει το συγκεκριμένο είδος των πληροφοριών που πρέπει να περιλαμβάνονται στην εν λόγω στρατηγική. Επιπλέον, τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν στις αρμόδιες αρχές τους αναγκαίους πόρους ώστε να είναι σε θέση να εκτελούν αποτελεσματικά τα καθήκοντά τους. Ως αρμόδιες αρχές θα πρέπει να νοούνται οι αρχές που είναι επιφορτισμένες με την εκτέλεση των καθηκόντων που περιγράφονται στην παρούσα οδηγία και σύμφωνα με το εθνικό πλαίσιο.
- (55) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι υπηρεσίες διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων και, κατά περίπτωση, οι υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων καθώς και οι άλλες αρμόδιες αρχές που εκτελούν καθήκοντα σύμφωνα με την παρούσα οδηγία, μπορούν να αποκτούν ταχέως τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την αποτελεσματική διαχείριση των δεσμευμένων και δημευμένων περιουσιακών στοιχείων. Για τον σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίσουν αποτελεσματικά εργαλεία, όπως ένα ή περισσότερα μητρώα περιουσιακών στοιχείων που έχουν δεσμευθεί και δημευθεί δυνάμει της παρούσας οδηγίας.
- (56) Προκειμένου να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητα του πλαισίου ανάκτησης, διαχείρισης και δήμησης περιουσιακών στοιχείων, είναι αναγκαίο να συλλεγεί και να δημοσιευθεί συγκρίσιμο ελάχιστο σύνολο κατάλληλων στατιστικών στοιχείων σχετικά με τη δέσμευση, τη διαχείριση και τη δήμηση περιουσιακών στοιχείων.
- (57) Προκειμένου να υποστηριχθεί η Επιτροπή όσον αφορά την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και να διευκολυνθεί η συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων και των υπηρεσιών διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων καθώς και για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, θα πρέπει να δημιουργηθεί δίκτυο συνεργασίας για την ανάκτηση και τη δήμηση περιουσιακών στοιχείων. Το εν λόγω δίκτυο θα πρέπει να απαρτίζεται από εκπροσώπους των υπηρεσιών ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων και των υπηρεσιών διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων και θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται από την Επιτροπή και, όπου αρμόζει, από την Ευρώπη. Η Επιτροπή θα μπορεί να προσκαλεί εκπροσώπους της Eurojust, της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας και, κατά περίπτωση, της αρχής για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (AMLA) για να συμμετέχουν στις συνεδριάσεις του εν λόγω δικτύου.

⁽²³⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1).

- (58) Οι εγκληματικές οργανώσεις δρουν πέραν των συνόρων και αποκτούν όλο και περισσότερα περιουσιακά στοιχεία σε κράτη μέλη διαφορετικά από εκείνα στα οποία βρίσκεται η βάση τους και σε τρίτες χώρες. Δεδομένης της διακρατικής διάστασης του οργανωμένου εγκλήματος, η διεθνής συνεργασία είναι ουσιαστικής σημασίας για την ανάκτηση των κερδών και τη δήμευση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιτρέπουν τη δράση των εγκληματιών. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι τόσο οι υπηρεσίες ανάκτησης όσο και οι υπηρεσίες διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων συνεργάζονται στον μέγιστο δυνατό βαθμό με τις ομόλογές τους σε τρίτες χώρες για την ανίχνευση, τον εντοπισμό και τη διαχείριση οργάνων, προϊόντων εγκλήματος ή περιουσιακών στοιχείων που αποτελούν ή ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο απόφασης δέσμευσης ή δήμευσης στο πλαίσιο διαδικασιών επί ποινικών υποθέσεων. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να χρησιμοποιούν τα υφιστάμενα πλαίσια συνεργασίας και ενθαρρύνονται να εξελίξουν ή να προσαρμόσουν υφιστάμενες συμφωνίες, να προσχωρήσουν σε υφιστάμενες πολυμερείς συμβάσεις ή, τέλος, όταν δεν εφαρμόζονται άλλες ρυθμίσεις, να συνάψουν νέες διμερείς συμφωνίες. Τα μέτρα που λαμβάνονται στο εν λόγω πλαίσιο διέπονται από τους κανόνες προστασίας δεδομένων που καθορίζονται στην οδηγία (ΕΕ) 2016/680 και, κατά περίπτωση, στον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679.
- (59) Οι υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων και οι υπηρεσίες διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων θα πρέπει επίσης να συνεργάζονται στενά με τα όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της Ευρωπόλ, της Eurojust και της ΕΡΡΟ, στο πλαίσιο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους και σύμφωνα με το εφαρμοστέο νομικό πλαίσιο, στον βαθμό που είναι αναγκαίο για την ανίχνευση και τον εντοπισμό περιουσιακών στοιχείων στο πλαίσιο των διασυνοριακών ερευνών που υποστηρίζονται από την Ευρωπόλ και τη Eurojust ή στο πλαίσιο των ερευνών που διεξάγει η ΕΡΡΟ. Τα κράτη μέλη θα πρέπει, σύμφωνα με τις αντίστοιχες υποχρεώσεις τους δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1939 του Συμβουλίου⁽²⁴⁾, να διασφαλίζουν ότι οι οικείες υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων πληρούν τις σχετικές υποχρεώσεις που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1939.
- (60) Προκειμένου να διασφαλιστεί η ύπαρξη κοινής αντίληψης και ελάχιστων προτύπων για την ανίχνευση και τον εντοπισμό, τη δέσμευση, τη δήμευση και τη διαχείριση περιουσιακών στοιχείων, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να θεσπίσει ελάχιστους κανόνες για τα σχετικά μέτρα καθώς και σχετικές διασφαλίσεις. Η θέσπιση ελάχιστων κανόνων δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να χορηγούν εκτενέστερες εξουσίες στις υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων ή στις υπηρεσίες διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων, να προβλέπουν εκτενέστερους κανόνες σχετικά με τη δέσμευση και τη δήμευση, ή να προβλέπουν πρόσθετες εγγυήσεις βάσει του εθνικού δικαίου, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω εθνικά μέτρα και διατάξεις δεν υπονομεύουν τον στόχο της παρούσας οδηγίας.
- (61) Δεδομένου ότι ο στόχος της παρούσας οδηγίας, ήτοι η διευκόλυνση της δήμευσης περιουσιακών στοιχείων σε διαδικασίες επί ποινικών υποθέσεων, δεν μπορεί να επιτευχθεί ικανοποιητικά από τα κράτη μέλη μπορεί όμως να επιτευχθεί καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση μπορεί να θεσπίσει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ). Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο εν λόγω άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα όρια που είναι αναγκαία για την επίτευξη του εν λόγω στόχου.
- (62) Δεδομένου ότι η παρούσα οδηγία προβλέπει ένα ολοκληρωμένο σύνολο κανόνων, το οποίο θα αλληλεπικαλυπτόταν με ήδη υφιστάμενες νομικές πράξεις, θα πρέπει να αντικαταστήσει την κοινή δράση 98/699/ΔΕΥ του Συμβουλίου⁽²⁵⁾, την απόφαση-πλαίσιο 2001/500/ΔΕΥ του Συμβουλίου⁽²⁶⁾, την απόφαση-πλαίσιο 2005/212/ΔΕΥ, την απόφαση 2007/845/ΔΕΥ και την οδηγία 2014/42/ΕΕ όσον αφορά τα κράτη μέλη που δεσμεύονται από την παρούσα οδηγία.
- (63) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 22 σχετικά με τη θέση της Δανίας, το οποίο προσαρτάται στη ΣΕΕ και στη ΣΛΑΕ, η Δανία δεν συμμετέχει στη έκδοση της παρούσας οδηγίας και δεν δεσμεύεται από αυτή ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της.
- (64) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 και το άρθρο 4α παράγραφος 1 του πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το οποίο προσαρτάται στη ΣΕΕ και στη ΣΛΑΕ, και με την επιφύλαξη του άρθρου 4 του εν λόγω πρωτοκόλλου, η Ιρλανδία δεν συμμετέχει στην έκδοση της παρούσας οδηγίας και δεν δεσμεύεται από αυτή ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της.

⁽²⁴⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1939 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 2017, σχετικά με την εφαρμογή ενισχυμένης συνεργασίας για τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (ΕΕ L 283 της 31.10.2017, σ. 1).

⁽²⁵⁾ Κοινή δράση 98/699/ΔΕΥ, της 3ης Δεκεμβρίου 1998, η οποία θεσπίζεται από το Συμβούλιο δυνάμει του άρθρου Κ.3 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση για το ξέπλυμα χρήματος, τον προσδιορισμό, τον εντοπισμό, τη δέσμευση, την κατάσχεση και τη δήμευση των οργάνων και των προϊόντων του εγκλήματος (ΕΕ L 333 της 9.12.1998, σ. 1).

⁽²⁶⁾ Απόφαση-πλαίσιο 2001/500/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2001, για το ξέπλυμα χρήματος, τον προσδιορισμό, τον εντοπισμό, τη δέσμευση, την κατάσχεση και τη δήμευση των οργάνων και των προϊόντων του εγκλήματος (ΕΕ L 182 της 5.7.2001, σ. 1).

- (65) Ζητήθηκε η γνώμη του Ευρωπαϊού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων σύμφωνα με το άρθρο 42 παράγραφοι 1 και 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1725 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁷⁾, ο οποίος γνωμοδότησε στις 19 Ιουλίου 2022 ⁽²⁸⁾,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 1

Αντικείμενο

Η παρούσα οδηγία θεσπίζει ελάχιστους κανόνες για την ανίχνευση και τον εντοπισμό, τη δέσμευση, τη δήμευση και τη διαχείριση περιουσιακών στοιχείων στο πλαίσιο διαδικασιών επί ποινικών υποθέσεων.

Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των μέτρων δέσμευσης και δήμευσης στο πλαίσιο διαδικασιών επί αστικών ή διοικητικών υποθέσεων.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής

1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις αξιόποινες πράξεις που καλύπτονται από τις ακόλουθες νομικές πράξεις:

- α) Απόφαση-πλαίσιο 2008/841/ΔΕΥ·
- β) Οδηγία (ΕΕ) 2017/541 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁹⁾·
- γ) Οδηγία 2011/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁰⁾·
- δ) Οδηγία 2011/93/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³¹⁾·
- ε) Απόφαση-πλαίσιο 2004/757/ΔΕΥ του Συμβουλίου ⁽³²⁾·
- στ) Σύμβαση που καταρτίστηκε δυνάμει του άρθρου Κ.3 παράγραφος 2 στοιχείο γ) της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση περί της καταπολέμησης της δωροδοκίας στην οποία ενέχονται υπάλληλοι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ⁽³³⁾ και απόφαση-πλαίσιο 2003/568/ΔΕΥ του Συμβουλίου ⁽³⁴⁾·
- ζ) Οδηγία (ΕΕ) 2018/1673 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁵⁾·
- η) Οδηγία (ΕΕ) 2019/713 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁶⁾·

⁽²⁷⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1725 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2018, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 και της απόφασης αριθ. 1247/2002/ΕΚ (ΕΕ L 295 της 21.11.2018, σ. 39).

⁽²⁸⁾ ΕΕ C 425 της 8.11.2022, σ. 2.

⁽²⁹⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2017/541 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2017, για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και την αντικατάσταση της απόφασης-πλαισίου 2002/475/ΔΕΥ του Συμβουλίου και για την τροποποίηση της απόφασης 2005/671/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 88 της 31.3.2017, σ. 6).

⁽³⁰⁾ Οδηγία 2011/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 2011, για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της, καθώς και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαισίου 2002/629/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 101 της 15.4.2011, σ. 1).

⁽³¹⁾ Οδηγία 2011/93/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με την καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας και την αντικατάσταση της απόφασης-πλαισίου 2004/68/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 335 της 17.12.2011, σ. 1).

⁽³²⁾ Απόφαση-πλαίσιο 2004/757/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2004, για τη θέσπιση ελάχιστων διατάξεων σχετικά με τα στοιχεία της αντικειμενικής υπόστασης των εγκλημάτων και τις ποινές που ισχύουν στον τομέα της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών (ΕΕ L 335 της 11.11.2004, σ. 8).

⁽³³⁾ ΕΕ C 195 της 25.6.1997, σ. 1.

⁽³⁴⁾ Απόφαση-πλαίσιο 2003/568/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 22ας Ιουλίου 2003, για την καταπολέμηση της δωροδοκίας στον ιδιωτικό τομέα (ΕΕ L 192 της 31.7.2003, σ. 54).

⁽³⁵⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2018/1673 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2018, σχετικά με την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες μέσω του ποινικού δικαίου (ΕΕ L 284 της 12.11.2018, σ. 22).

⁽³⁶⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2019/713 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019, για την καταπολέμηση της απάτης και της πλαστογραφίας μέσω πληρωμής πλην των μετρητών και την αντικατάσταση της απόφασης-πλαισίου 2001/413/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 123 της 10.5.2019, σ. 18).

- θ) Οδηγία 2014/62/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁷⁾.
- ι) Οδηγία 2013/40/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁸⁾.
- ια) Πρωτόκολλο για την παράνομη κατασκευή και διακίνηση πυροβόλων όπλων, των εξαρτημάτων τους, των μερών τους και των πυρομαχικών, το οποίο συμπληρώνει τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την καταπολέμηση του διεθνούς οργανωμένου εγκλήματος ⁽³⁹⁾.
- ιβ) Οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴⁰⁾.
- ιγ) Οδηγία 2008/99/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴¹⁾ και οδηγία 2005/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴²⁾.
- ιδ) Απόφαση-πλαίσιο 2002/946/ΔΕΥ και οδηγία 2002/90/ΕΚ του Συμβουλίου.
- ιε) Οδηγία 2014/57/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴³⁾.
- ιστ) Οδηγία (ΕΕ) 2024/1226.

2. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις αξιόποινες πράξεις όπως αυτές αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 της απόφασης-πλαισίου 2008/841/ΔΕΥ, που διαπράττονται στο πλαίσιο εγκληματικής οργάνωσης.

3. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται σε οποιοδήποτε αξιόποινες πράξεις που προβλέπονται σε άλλες νομικές πράξεις της Ένωσης, εφόσον οι εν λόγω πράξεις προβλέπουν ρητά ότι η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις εν λόγω αξιόποινες.

4. Οι διατάξεις του κεφαλαίου II σχετικά με την ανίχνευση και τον εντοπισμό οργάνων, προϊόντων εγκλήματος ή περιουσιακών στοιχείων εφαρμόζονται σε όλες τις αξιόποινες πράξεις, όπως ορίζονται στο εθνικό δίκαιο, οι οποίες τιμωρούνται με στερητική της ελευθερίας ποινή ή μέτρο ασφαλείας τουλάχιστον ενός έτους.

Άρθρο 3

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- 1) «προϊόντα εγκλήματος»: οποιαδήποτε οικονομικά πλεονεκτήματα προερχόμενα άμεσα ή έμμεσα από αξιόποινες πράξεις οι οποίες συνίστανται σε κάθε μορφή περιουσιακού στοιχείου και περιλαμβάνουν κάθε μεταγενέστερη επανεπένδυση ή μετατροπή άμεσων προϊόντων και κάθε σημαντικό όφελος·
- 2) «περιουσιακό στοιχείο»: κάθε είδους περιουσιακό στοιχείο, είτε ενσώματο είτε ασώματο, κινητό ή ακίνητο, συμπεριλαμβανομένων των κρυπτοστοιχείων, καθώς και νομικά έγγραφα ή νομικές πράξεις υπό οποιαδήποτε μορφή, που πιστοποιούν τίτλο ή δικαίωμα επί του εν λόγω περιουσιακού στοιχείου·
- 3) «όργανα»: κάθε είδους περιουσιακό στοιχείο που χρησιμοποιείται ή προορίζεται να χρησιμοποιηθεί με οποιονδήποτε τρόπο, εξολοκλήρου ή εν μέρει, για να διαπραχθεί αξιόποινη πράξη·
- 4) «ανίχνευση και εντοπισμός»: κάθε έρευνα από αρμόδιες αρχές για τον προσδιορισμό οργάνων, προϊόντων εγκλήματος ή περιουσιακών στοιχείων που ενδέχεται να προέρχονται από εγκληματικές δραστηριότητες·
- 5) «δέσμευση»: η προσωρινή απαγόρευση της μεταβίβασης, καταστροφής, μετατροπής, διάθεσης ή μετακίνησης περιουσιακού στοιχείου ή η προσωρινή ανάληψη της φύλαξης ή του ελέγχου περιουσιακού στοιχείου·

⁽³⁷⁾ Οδηγία 2014/62/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, σχετικά με την προστασία του ευρώ και άλλων νομισμάτων από την παραχάραξη και την κίβδηλεια μέσω του ποινικού δικαίου, και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαισίου 2000/383/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 151 της 21.5.2014, σ. 1).

⁽³⁸⁾ Οδηγία 2013/40/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Αυγούστου 2013, για τις επιθέσεις κατά συστημάτων πληροφοριών και την αντικατάσταση της απόφασης-πλαισίου 2005/222/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 218 της 14.8.2013, σ. 8).

⁽³⁹⁾ ΕΕ L 89 της 25.3.2014, σ. 10.

⁽⁴⁰⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2017, σχετικά με την καταπολέμηση, μέσω του ποινικού δικαίου, της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης (ΕΕ L 198 της 28.7.2017, σ. 29).

⁽⁴¹⁾ Οδηγία 2008/99/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου (ΕΕ L 328 της 6.12.2008, σ. 28).

⁽⁴²⁾ Οδηγία 2005/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Σεπτεμβρίου 2005, σχετικά με τη ρύπανση από τα πλοία και τη θέσπιση κυρώσεων για παραβάσεις, περιλαμβανομένων των ποινικών κυρώσεων, για αδικήματα ρύπανσης (ΕΕ L 255 της 30.9.2005, σ. 11).

⁽⁴³⁾ Οδηγία 2014/57/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, περί ποινικών κυρώσεων για την κατάχρηση αγοράς (οδηγία για την κατάχρηση αγοράς) (ΕΕ L 173 της 12.6.2014, σ. 179).

- 6) «δήμευση»: η οριστική αποστέρηση του περιουσιακού στοιχείου την οποία διατάσσει δικαστήριο σε σχέση με αξιόποινη πράξη·
- 7) «εγκληματική οργάνωση»: εγκληματική οργάνωση όπως ορίζεται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 της απόφασης-πλαίσου 2008/841/ΔΕΥ·
- 8) «θύμα»: το θύμα, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο α) της οδηγίας 2012/29/ΕΕ, ή το νομικό πρόσωπο, όπως ορίζεται στο εθνικό δίκαιο, το οποίο υπέστη ζημία ή οικονομική απώλεια ως άμεσο αποτέλεσμα οποιασδήποτε από τις αξιόποινες πράξεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας·
- 9) «πραγματικός δικαιούχος»: ο πραγματικός δικαιούχος όπως ορίζεται στο άρθρο 3 σημείο 6 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849·
- 10) «θιγόμενο πρόσωπο»:
 - α) φυσικό ή νομικό πρόσωπο εις βάρος του οποίου έχει εκδοθεί απόφαση δέσμευσης ή δήμευσης·
 - β) φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο έχει την κυριότητα περιουσιακού στοιχείου που αποτελεί αντικείμενο απόφασης δέσμευσης ή δήμευσης·
 - γ) τρίτο μέρος του οποίου τα δικαιώματα επί περιουσιακού στοιχείου που αποτελεί αντικείμενο απόφασης δέσμευσης ή απόφασης δήμευσης θίγονται άμεσα από την εν λόγω απόφαση· ή
 - δ) φυσικό ή νομικό πρόσωπο του οποίου τα περιουσιακά στοιχεία υπόκεινται σε πώληση πριν από την έκδοση απόφασης σύμφωνα με το άρθρο 21 της παρούσας οδηγίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Ανίχνευση και εντοπισμός

Άρθρο 4

Έρευνες ανίχνευσης περιουσιακών στοιχείων

1. Για τη διευκόλυνση της διασυνοριακής συνεργασίας, τα κράτη μέλη λαμβάνουν μέτρα ώστε να καταστεί δυνατή η ταχεία ανίχνευση και ο ταχύς εντοπισμός οργάνων και προϊόντων εγκλήματος ή περιουσιακών στοιχείων που αποτελούν ή ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο απόφασης δέσμευσης ή δήμευσης στο πλαίσιο διαδικασιών επί ποινικών υποθέσεων.
2. Τα περιουσιακά στοιχεία που αναφέρονται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνουν επίσης περιουσιακά στοιχεία τα οποία αποτελούν ή ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο απόφασης δέσμευσης ή δήμευσης σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 2 της οδηγίας (ΕΕ) 2024/1226.
3. Όταν κινείται έρευνα σχετικά με αξιόποινη πράξη η οποία είναι πιθανό να αποφέρει σημαντικό οικονομικό όφελος, οι έρευνες ανίχνευσης περιουσιακών στοιχείων της παραγράφου 1 διεξάγονται αμέσως από τις αρμόδιες αρχές. Τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίζουν το πεδίο εφαρμογής των ερευνών για τον εντοπισμό περιουσιακών στοιχείων σε έρευνες για αξιόποινες πράξεις που ενδέχεται να έχουν διαπραχθεί στο πλαίσιο εγκληματικής οργάνωσης.

Άρθρο 5

Υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων

1. Κάθε κράτος μέλος συγκροτεί τουλάχιστον μία υπηρεσία ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων για τη διευκόλυνση της διασυνοριακής συνεργασίας όσον αφορά τις έρευνες ανίχνευσης περιουσιακών στοιχείων.
2. Οι υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων έχουν τα ακόλουθα καθήκοντα:
 - α) ανίχνευση και εντοπισμός οργάνων, προϊόντων εγκλήματος ή περιουσιακών στοιχείων, όταν αυτό είναι αναγκαίο για την υποστήριξη άλλων εθνικών αρμόδιων αρχών που είναι επιφορτισμένες με έρευνες ανίχνευσης περιουσιακών στοιχείων σύμφωνα με το άρθρο 4 και της ΕΡΡΟ·
 - β) ανίχνευση και εντοπισμός οργάνων, προϊόντων εγκλήματος ή περιουσιακών στοιχείων που αποτελούν ή ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο απόφασης δέσμευσης ή δήμευσης που έχει εκδοθεί από αρμόδια αρχή σε άλλο κράτος μέλος·
 - γ) συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών με τις υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων άλλων κρατών μελών και την ΕΡΡΟ για την ανίχνευση και τον εντοπισμό οργάνων, προϊόντων εγκλήματος ή περιουσιακών στοιχείων που αποτελούν ή ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο απόφασης δέσμευσης ή δήμευσης.

3. Για την εκτέλεση των καθηκόντων τους σύμφωνα με την παράγραφο 2 στοιχείο β), οι υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων έχουν το δικαίωμα να ζητούν από τις σχετικές αρμόδιες αρχές, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, να συνεργάζονται μαζί τους, όταν αυτό είναι αναγκαίο για την ανίχνευση και τον εντοπισμό οργάνων, προϊόντων εγκλήματος ή περιουσιακών στοιχείων·

4. Οι υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων είναι εξουσιοδοτημένες να ανιχνεύουν και να εντοπίζουν περιουσιακά στοιχεία προσώπων και οντοτήτων που υπόκεινται σε περιοριστικά μέτρα της Ένωσης, όταν αυτό είναι αναγκαίο για τη διευκόλυνση της διακρίβωσης των αξιόποινων πράξεων που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο ιστ) της παρούσας οδηγίας, κατόπιν αιτήματος των εθνικών αρμόδιων αρχών βάσει ενδείξεων και βάσιμων λόγων να πιστευτεί ότι έχει διαπραχθεί αξιόποινη πράξη σύμφωνα με το άρθρο 3 της οδηγίας (ΕΕ) 2024/1226. Οι εξουσίες αυτές δεν θίγουν τις δικονομικές απαιτήσεις και εγγυήσεις που θεσπίζονται βάσει του εθνικού δικονομικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων για την κίνηση ποινικής διαδικασίας ή, όπου απαιτείται, την απαίτηση λήψης δικαστικής άδειας.

Άρθρο 6

Πρόσβαση στις πληροφορίες

1. Για τους σκοπούς της εκτέλεσης των καθηκόντων που προβλέπονται στο άρθρο 5, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων έχουν πρόσβαση στις πληροφορίες που αναφέρονται στο παρόν άρθρο στον βαθμό που οι εν λόγω πληροφορίες είναι αναγκαίες για την ανίχνευση και τον εντοπισμό οργάνων, προϊόντων εγκλήματος ή περιουσιακών στοιχείων.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων έχουν άμεση και απευθείας πρόσβαση στις ακόλουθες πληροφορίες, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω πληροφορίες αποθηκεύονται σε κεντρικές ή διασυνδεδεμένες βάσεις δεδομένων ή μητρώα που τηρούνται από δημόσιες αρχές:

- α) εθνικά μητρώα ακινήτων ή ηλεκτρονικά συστήματα ανάκτησης δεδομένων και μητρώα έγγιασης ιδιοκτησίας και κτηματολογίου·
- β) εθνικά μητρώα ιθαγένειας και πληθυσμού για φυσικά πρόσωπα·
- γ) εθνικά μητρώα μηχανοκίνητων οχημάτων, αεροσκαφών και σκαφών·
- δ) εμπορικά μητρώα, περιλαμβανομένων των μητρώων επιχειρήσεων και εταιρειών·
- ε) εθνικά μητρώα πραγματικών δικαιούχων σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2015/849 και δεδομένα διαθέσιμα μέσω της διασύνδεσης των μητρώων πραγματικών δικαιούχων σύμφωνα με την εν λόγω οδηγία·
- στ) κεντρικά μητρώα τραπεζικών λογαριασμών σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2019/1153.

3. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων μπορούν να λαμβάνουν ταχέως, είτε άμεσα και απευθείας, είτε κατόπιν αιτήματος, τις ακόλουθες πληροφορίες:

- α) φορολογικά δεδομένα, συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων που τηρούν οι φορολογικές αρχές·
- β) εθνικά δεδομένα κοινωνικής ασφάλισης·
- γ) σχετικές πληροφορίες που κατέχουν οι αρχές που είναι αρμόδιες για την πρόληψη, την ανίχνευση, τη διερεύνηση ή τη δίωξη αξιόποινων πράξεων·
- δ) πληροφορίες για υποθήκες και δάνεια·
- ε) πληροφορίες που περιέχονται στις εθνικές βάσεις δεδομένων για τα νομίσιμα και το συνάλλαγμα·
- στ) πληροφορίες για χρεόγραφα·
- ζ) τελωνειακά δεδομένα, συμπεριλαμβανομένων διασυνοριακών φυσικών μεταφορών μετρητών·
- η) πληροφορίες για τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις από εταιρείες·
- θ) πληροφορίες για τις ηλεκτρονικές μεταφορές χρηματικών ποσών και τα υπόλοιπα λογαριασμών·
- ι) πληροφορίες για λογαριασμούς κρυπτοστοιχείων και μεταφορές κρυπτοστοιχείων, όπως ορίζονται στο άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2023/1113 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴⁴⁾.

⁽⁴⁴⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2023/1113 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαΐου 2023, περί στοιχείων που συνοδεύουν τις μεταφορές χρηματικών ποσών και ορισμένων κρυπτοστοιχείων και περί τροποποίησης της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 (ΕΕ L 150 της 9.6.2023, σ. 1).

ια) σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο, δεδομένα που αποθηκεύονται στο σύστημα πληροφοριών για τις θεωρήσεις (VIS), στο σύστημα πληροφοριών Σένγκεν (SIS II), στο σύστημα εισόδου/εξόδου (ΣΕΕ), στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Πληροφοριών και Αδειοδότησης Ταξιδιού (ETIAS) και στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Πληροφοριών Ποινικού Μητρώου για υπηκόους τρίτων χωρών (ECRIS-TCN).

4. Όταν οι πληροφορίες που αναφέρονται στις παραγράφους 2 και 3 δεν αποθηκεύονται σε κεντρικές ή διασυνδεδεμένες βάσεις δεδομένων ή σε μητρώα που τηρούν οι δημόσιες αρχές, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσουν ότι οι υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων μπορούν να λάβουν ταχέως τις πληροφορίες αυτές από τα αρμόδια θεσμικά όργανα με άλλα μέσα με εξορθολογισμένο και τυποποιημένο τρόπο.

5. Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν ότι η πρόσβαση στις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχεία α), β) και γ) απαιτεί αιτιολογημένο αίτημα, και ένα τέτοιο αίτημα μπορεί να απορριφθεί όταν η παροχή των αιτούμενων πληροφοριών:

α) θα έθετε σε κίνδυνο την επιτυχή έκβαση διεξαγόμενης έρευνας·

β) θα ήταν σαφώς δυσανάλογη προς τα έννομα συμφέροντα φυσικού ή νομικού προσώπου σε σχέση με τους σκοπούς για τους οποίους ζητήθηκε πρόσβαση ή

γ) θα περιλάμβανε πληροφορίες που παρασχέθηκαν από άλλο κράτος μέλος ή τρίτη χώρα όταν δεν είναι εφικτό να ληφθεί συναίνεση για την περαιτέρω διαβίβασή τους.

6. Η πρόσβαση σε πληροφορίες που αναφέρονται στο παρόν άρθρο δεν θίγει τις δικονομικές εγγυήσεις που θεσπίζονται βάσει του εθνικού δικαίου, περιλαμβανομένης, όπου απαιτείται, της απαίτησης λήψης δικαστικής άδειας.

Άρθρο 7

Προϋποθέσεις για την πρόσβαση των υπηρεσιών ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων σε πληροφορίες

1. Η πρόσβαση σε πληροφορίες που αναφέρονται άρθρο 6 πραγματοποιείται κατά περίπτωση, μόνον όταν είναι αναγκαίο και αναλογικό για την εκτέλεση των καθηκόντων που προβλέπονται στο άρθρο 5 και από προσωπικό που έχει ειδικά οριστεί και εξουσιοδοτηθεί να έχει πρόσβαση στις εν λόγω πληροφορίες.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι το προσωπικό των υπηρεσιών ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων συμμορφώνεται με τους κανόνες περί εμπιστευτικότητας και επαγγελματικού απορρήτου που προβλέπονται στο εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο, καθώς και με το κεκτημένο της Ένωσης για την προστασία των δεδομένων. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι το προσωπικό των υπηρεσιών ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων διαθέτει τις αναγκαίες εξειδικευμένες δεξιότητες και ικανότητες για την αποτελεσματική εκτέλεση των καθηκόντων του.

3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι εφαρμόζονται κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα προκειμένου να εξασφαλιστεί επίπεδο ασφάλειας ανάλογο προς τον κίνδυνο της επεξεργασίας των δεδομένων, ώστε οι υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων να έχουν πρόσβαση και να αναζητούν τις πληροφορίες που προβλέπονται στο άρθρο 6.

Άρθρο 8

Παρακολούθηση της πρόσβασης και των αναζητήσεων των υπηρεσιών ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων

Τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι τηρούνται, σύμφωνα με το άρθρο 25 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/680, αρχεία των δραστηριοτήτων πρόσβασης και αναζήτησης τις οποίες αναλαμβάνουν οι υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων δυνάμει της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 9

Ανταλλαγή πληροφοριών

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι οι υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων παρέχουν, κατόπιν αιτήματος υπηρεσίας ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων σε άλλο κράτος μέλος, κάθε πληροφορία στην οποία έχουν πρόσβαση οι εν λόγω υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων και η οποία είναι αναγκαία για την εκτέλεση των καθηκόντων σύμφωνα με το άρθρο 5 της υπηρεσίας ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων που ζητά την εν λόγω πληροφορία («αιτούσα υπηρεσία ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων»). Οι κατηγορίες των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που είναι εφικτό να παρέχονται είναι εκείνες που απαριθμούνται στον κανονισμό (ΕΕ) 2016/794 παράρτημα II τμήμα Β σημείο 2, με εξαίρεση τα αναγνωριστικά στοιχεία που υπάγονται στο πεδίο των εγκληματολογικών πληροφοριών τα οποία παρατίθενται στο τμήμα Β σημείο 2 στοιχείο γ) σημείο ν) του εν λόγω παραρτήματος.

Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που πρέπει να παρέχονται καθορίζονται κατά περίπτωση, ανάλογα με το τι είναι αναγκαίο για την εκτέλεση των καθηκόντων σύμφωνα με το άρθρο 5 και σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2016/680.

2. Κατά την υποβολή αιτήματος σύμφωνα με την παράγραφο 1, η αιτούσα υπηρεσία ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων προσδιορίζει όσο το δυνατό ακριβέστερα τα ακόλουθα:

- α) το αντικείμενο του αιτήματος·
- β) τους λόγους του αιτήματος, συμπεριλαμβανομένης της συνάφειας των πληροφοριών που ζητούνται για την ανίχνευση και τον εντοπισμό των σχετικών περιουσιακών στοιχείων·
- γ) τη φύση της διαδικασίας·
- δ) το είδος της αξιόποινης πράξης την οποία αφορά το αίτημα·
- ε) τη σύνδεση μεταξύ της διαδικασίας και του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα στο οποίο βρίσκεται η υπηρεσία ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων που λαμβάνει την αίτηση·
- στ) λεπτομέρειες σχετικά με τα στοχευόμενα ή αναζητούμενα περιουσιακά στοιχεία, όπως τραπεζικοί λογαριασμοί, ακίνητα, οχήματα, σκάφη, αεροσκάφη, εταιρείες και άλλα στοιχεία υψηλής αξίας·
- ζ) όπου απαιτείται για σκοπούς ταυτοποίησης των φυσικών ή νομικών προσώπων που τεκμαίρεται ότι εμπλέκονται, οποιαδήποτε έγγραφα ταυτοποίησης εφόσον είναι διαθέσιμα, στοιχεία όπως ονόματα, ιθαγένεια και τόπος διαμονής, αριθμοί εθνικής ταυτότητας ή αριθμοί κοινωνικής ασφάλισης, διευθύνσεις, ημερομηνία και τόπος γέννησης, ημερομηνία εγγραφής στο μητρώο, χώρα εγκατάστασης, μέτοχοι, κεντρικά γραφεία και θυγατρικές, κατά περίπτωση·
- η) κατά περίπτωση, τους λόγους για τον επείγοντα χαρακτήρα του αιτήματος.

3. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε οι οικείες υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων να παρέχουν πληροφορίες στις υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων άλλων κρατών μελών, χωρίς σχετικό αίτημα, όταν οι εν λόγω υπηρεσίες λαμβάνουν γνώση πληροφοριών σχετικά με όργανα, προϊόντα εγκλήματος ή περιουσιακά στοιχεία που θεωρούν αναγκαίες για την εκτέλεση των καθηκόντων σύμφωνα με το άρθρο 5, των υπηρεσιών ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων των εν λόγω άλλων κρατών μελών. Κατά την παροχή των εν λόγω πληροφοριών, οι υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων αναφέρουν τους λόγους για τους οποίους οι παρεχόμενες πληροφορίες θεωρούνται αναγκαίες.

4. Εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά από την υπηρεσία ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων που παρέχει τις πληροφορίες σύμφωνα με την παράγραφο 1 ή 3, οι παρεχόμενες πληροφορίες μπορούν να υποβληθούν ως αποδεικτικά στοιχεία ενώπιον εθνικού δικαστηρίου ή αρμόδιας αρχής κράτους μέλους που λαμβάνει τις πληροφορίες αυτές, σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπει το εθνικό δίκαιο, περιλαμβανομένων των δικονομικών κανόνων σχετικά με το παραδεκτό των αποδεικτικών στοιχείων σε ποινικές διαδικασίες σύμφωνα με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τις υποχρεώσεις των κρατών μελών όπως καθορίζονται στο άρθρο 6 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

5. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων έχουν άμεση πρόσβαση στο σύστημα του δικτύου ασφαλούς ανταλλαγής πληροφοριών (SIENA) και χρησιμοποιούν τα ειδικά πεδία που προορίζονται για τις υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων στο SIENA και τα οποία αντιστοιχούν στις πληροφορίες που ζητούνται βάσει της παραγράφου 2 ή, κατ' εξαίρεση όπου κρίνεται απαραίτητο, άλλων ασφαλών διαύλων για την ανταλλαγή πληροφοριών σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

6. Οι υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων μπορούν να αρνηθούν να παράσχουν πληροφορίες σε αιτούσα υπηρεσία ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων, εάν υπάρχουν αντικειμενικοί λόγοι να πιστευτεί ότι η παροχή πληροφοριών:

- α) θα έβλαπτε ουσιώδη συμφέροντα εθνικής ασφάλειας του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται η υπηρεσία ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα·
- β) θα έθετε σε κίνδυνο διεξαγόμενη έρευνα ή επιχείρηση συλλογής μυστικών πληροφοριών σχετικά με έγκλημα, ή θα συνιστούσε άμεση απειλή για τη ζωή ή τη σωματική ακεραιότητα προσώπου· ή
- γ) είναι σαφώς δυσανάλογη ή δεν σχετίζεται με τους σκοπούς για τους οποίους ζητήθηκε.

7. Όταν μια υπηρεσία ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων αρνείται, σύμφωνα με την παράγραφο 6, να παράσχει πληροφορίες σε αιτούσα υπηρεσία ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων, τα κράτη μέλη στα οποία βρίσκεται η υπηρεσία ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων που λαμβάνουν το αίτημα παίρνουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι παρέχεται αιτιολόγηση της άρνησης και ότι ζητείται εκ των προτέρων η γνώμη της αιτούσας υπηρεσίας ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων. Η άρνηση αφορά μόνο το μέρος των ζητούμενων πληροφοριών το οποίο αφορούν οι λόγοι που προβλέπονται στην παράγραφο 6 και δεν επηρεάζει την υποχρέωση παροχής των λοιπών μερών των πληροφοριών, κατά περίπτωση, σύμφωνα με την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 10

Προθεσμίες για την παροχή πληροφοριών

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων απαντούν στα αιτήματα παροχής πληροφοριών σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 1 το συντομότερο δυνατό και, σε κάθε περίπτωση, εντός των ακόλουθων προθεσμιών:
 - α) επτά ημερολογιακών ημερών, για όλα τα αιτήματα που δεν είναι επείγοντα·
 - β) οκτώ ωρών, για επείγοντα αιτήματα σχετικά με τις πληροφορίες που προβλέπονται στο άρθρο 6, οι οποίες είναι αποθηκευμένες σε βάσεις δεδομένων και μητρώα στα οποία έχουν άμεση πρόσβαση οι εν λόγω υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων·
 - γ) τριών ημερολογιακών ημερών, για επείγοντα αιτήματα σχετικά με πληροφορίες στις οποίες οι εν λόγω υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων δεν έχουν άμεση πρόσβαση.
2. Όταν οι πληροφορίες που ζητούνται σύμφωνα με την παράγραφο 1 στοιχείο β) δεν είναι άμεσα διαθέσιμες ή το αίτημα που υποβάλλεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 στοιχείο α) επιβάλλει δυσανάλογη επιβάρυνση στην υπηρεσία ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων που λαμβάνει το αίτημα, η εν λόγω υπηρεσία ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων μπορεί να καθυστερήσει την παροχή των πληροφοριών. Στην περίπτωση αυτή, η υπηρεσία ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων που λαμβάνει το αίτημα ενημερώνει αμέσως την αιτούσα υπηρεσία ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων για την καθυστέρηση αυτή και παρέχει τις ζητούμενες πληροφορίες το συντομότερο δυνατό και, εντός επτά ημερών από την αρχική προθεσμία που τάσσεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 στοιχείο α) ή εντός τριών ημερών από την αρχική προθεσμία που τάσσεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 στοιχεία β) και γ).
3. Οι προθεσμίες της παραγράφου 1 υπολογίζονται αρχής γενομένης από την παραλαβή του αιτήματος παροχής πληροφοριών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

Δεσμευση και δήμευση

Άρθρο 11

Δέσμευση

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να καταστεί δυνατή η δέσμευση περιουσιακών στοιχείων η οποία είναι αναγκαία για τη διασφάλιση πιθανής δήμευσης των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων κατ' εφαρμογή των άρθρων 12 έως 16. Τα μέτρα δέσμευσης συνίστανται σε αποφάσεις δέσμευσης και σε άμεσα μέτρα.
2. Άμεσα μέτρα λαμβάνονται όπου είναι αναγκαίο για τη διαφύλαξη του περιουσιακού στοιχείου έως ότου εκδοθεί απόφαση δέσμευσης. Όπου τα άμεσα μέτρα δεν λαμβάνουν τη μορφή απόφασης δέσμευσης, τα κράτη μέλη περιορίζουν την προσωρινή ισχύ των εν λόγω άμεσων μέτρων.
3. Με την επιφύλαξη των εξουσιών άλλων αρμόδιων αρχών, τα κράτη μέλη επιτρέπουν στις υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων να λαμβάνουν άμεσα μέτρα σύμφωνα με την παράγραφο 2, όταν υπάρχει άμεσος κίνδυνος εξαφάνισης των περιουσιακών στοιχείων που έχουν ανιχνεύσει και ταυτοποιήσει κατά την άσκηση των καθηκόντων τους σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 2 στοιχείο β). Η ισχύς των εν λόγω άμεσων μέτρων δεν υπερβαίνει τις επτά εργάσιμες ημέρες.
4. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τα μέτρα δέσμευσης λαμβάνονται μόνον από αρμόδια αρχή και ότι οι λόγοι λήψης τους καθορίζονται τέτοια μέτρα στη σχετική απόφαση ή, σε περίπτωση που το μέτρο δέσμευσης λαμβάνεται χωρίς γραπτή απόφαση, καταγράφονται στον φάκελο της υπόθεσης.
5. Η απόφαση δέσμευσης παραμένει σε ισχύ μόνο για όσο διάστημα είναι αναγκαίο για να διαφυλαχθεί το περιουσιακό στοιχείο ενόψει πιθανής επικείμενης δήμευσης. Δεσμευμένα περιουσιακά στοιχεία τα οποία στη συνέχεια δεν δημεύονται αποδεσμεύονται χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Οι όροι ή οι δικονομικοί κανόνες υπό τους οποίους αποδεσμεύονται τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία καθορίζονται από το εθνικό δίκαιο.

Άρθρο 12

Δήμευση

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να καταστεί δυνατή, εν όλω ή εν μέρει, η δήμευση οργάνων και προϊόντων εγκληματος που προέρχονται από αξιόπονη πράξη υπό την αίρεση τελικής καταδικαστικής απόφασης, η οποία μπορεί επίσης να εκδοθεί ερήμην.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να καταστεί δυνατή η δήμευση περιουσιακών στοιχείων των οποίων η αξία αντιστοιχεί στα όργανα ή τα προϊόντα εγκλήματος που προέρχονται από αξιόποινη πράξη υπό την αίρεση τελικής καταδικαστικής απόφασης, η οποία μπορεί επίσης να εκδοθεί ερήμην. Η εν λόγω δήμευση μπορεί να είναι επικουρική ή εναλλακτική της δήμευσης σύμφωνα με την παράγραφο 1.

Άρθρο 13

Δήμευση εις χείρας τρίτου

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να καταστεί δυνατή η δήμευση προϊόντων εγκλήματος ή άλλων περιουσιακών στοιχείων, η αξία των οποίων αντιστοιχεί σε προϊόντα εγκλήματος, τα οποία, άμεσα ή έμμεσα, μεταβιβάστηκαν από ύποπτο ή κατηγορούμενο σε τρίτους ή τα οποία απέκτησαν τρίτοι από ύποπτο ή κατηγορούμενο.

Η δήμευση των προϊόντων ή άλλων περιουσιακών στοιχείων που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο είναι δυνατή όταν εθνικό δικαστήριο έχει διαπιστώσει, με βάση τα πραγματικά περιστατικά και τις περιστάσεις της υπόθεσης, ότι οι ενδιαφερόμενοι τρίτοι γνώριζαν ή όφειλαν να γνωρίζουν ότι σκοπός της μεταβίβασης ή της απόκτησης ήταν να αποφευχθεί η δήμευση. Τα εν λόγω περιστατικά και οι περιστάσεις περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- α) η μεταβίβαση ή η απόκτηση πραγματοποιήθηκε δωρεάν ή έναντι ποσού σαφώς δυσανάλογου προς την αγοραία αξία των περιουσιακών στοιχείων ή
 - β) τα περιουσιακά στοιχεία μεταβιβάστηκαν σε στενά συνδεδεμένους τρίτους ενώ παρέμειναν υπό τον ουσιαστικό έλεγχο του ύποπτου ή του κατηγορουμένου.
2. Η παράγραφος 1 δεν θίγει τα δικαιώματα καλόπιστων τρίτων.

Άρθρο 14

Εκτεταμένη δήμευση

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να καταστεί δυνατή η δήμευση, εν όλω ή εν μέρει, περιουσιακών στοιχείων που ανήκουν σε καταδικασθέντα για αξιόποινη πράξη, όταν η διαπραχθείσα αξιόποινη πράξη ενδέχεται να αποφέρει, άμεσα ή έμμεσα, οικονομικό όφελος και εφόσον το εθνικό δικαστήριο κρίνει ότι τα περιουσιακά στοιχεία προέρχονται από εγκληματική συμπεριφορά.

2. Για να κριθεί εάν τα επίδικα περιουσιακά στοιχεία προέρχονται από εγκληματική συμπεριφορά, λαμβάνονται υπόψη όλες οι περιστάσεις της υπόθεσης, περιλαμβανομένων των συγκεκριμένων πραγματικών περιστατικών και των διαθέσιμων αποδεικτικών στοιχείων, όπως ότι η αξία των περιουσιακών στοιχείων είναι δυσανάλογη προς το νόμιμο εισόδημα του καταδικασθέντος.

3. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, η έννοια της «αξιόποινης πράξης» περιλαμβάνει τουλάχιστον τις αξιόποινες πράξεις που απαριθμούνται στο άρθρο 2 παράγραφοι 1 έως 3 όπου οι εν λόγω αξιόποινες πράξεις τιμωρούνται με στερητική της ελευθερίας ποινή μέγιστης διάρκειας τουλάχιστον τεσσάρων ετών.

Άρθρο 15

Δήμευση μη βασιζόμενη σε καταδίκη

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να καθίσταται δυνατή, υπό τους όρους της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, η δήμευση οργάνων, προϊόντων εγκλήματος ή περιουσιακών στοιχείων που προβλέπονται στο άρθρο 12 ή προϊόντων ή περιουσιακών στοιχείων τα οποία μεταβιβάστηκαν σε τρίτους, όπως προβλέπεται στο άρθρο 13, όταν έχει κινηθεί ποινική διαδικασία αλλά η διαδικασία δεν μπόρεσε να συνεχιστεί λόγω μίας ή περισσότερων εκ των ακόλουθων περιστάσεων:

- α) ασθένεια του ύποπτου ή του κατηγορουμένου·
- β) φυγοδικία του ύποπτου ή του κατηγορουμένου·
- γ) θάνατος του ύποπτου ή του κατηγορουμένου·
- δ) η προθεσμία παραγραφής της σχετικής αξιόποινης πράξης που προβλέπεται από το εθνικό δίκαιο είναι μικρότερη των 15 ετών και έχει λήξει μετά την κίνηση της ποινικής διαδικασίας.

2. Η δήμευση χωρίς προηγούμενη καταδίκη στο πλαίσιο του παρόντος άρθρου θα πρέπει να επιτρέπεται μόνον σε περιπτώσεις όπου, εάν οι περιστάσεις που ορίζονται στην παράγραφο 1 δεν υφίσταντο, η ποινική διαδικασία θα μπορούσε να έχει οδηγήσει σε ποινική καταδίκη, τουλάχιστον για αξιόποινες πράξεις που ενδέχεται να αποφέρουν, άμεσα ή έμμεσα, σημαντικό οικονομικό όφελος, και εφόσον το εθνικό δικαστήριο κρίνει ότι τα όργανα, τα προϊόντα εγκλήματος ή τα περιουσιακά στοιχεία που πρόκειται να δημευτούν προέρχονται από την επίμαχη αξιόποινη πράξη ή συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με αυτή.

Άρθρο 16

Δήμευση ανεξήγητου πλούτου που συνδέεται με εγκληματική συμπεριφορά

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε, όταν, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, δεν μπορούν να εφαρμοστούν τα μέτρα δήμευσης των άρθρων 12 έως 15, να καθίσταται δυνατή η δήμευση περιουσιακών στοιχείων που εντοπίζονται στο πλαίσιο έρευνας σχετικά με αξιόποινη πράξη, εφόσον το εθνικό δικαστήριο κρίνει ότι τα εντοπισθέντα περιουσιακά στοιχεία προέρχονται από εγκληματική συμπεριφορά που διαπράχθηκε στο πλαίσιο εγκληματικής οργάνωσης, και εφόσον η συμπεριφορά αυτή ενδέχεται να αποφέρει, άμεσα ή έμμεσα, ουσιαστικό οικονομικό όφελος.
2. Για να κριθεί αν τα περιουσιακά στοιχεία της παραγράφου 1 θα πρέπει να δημευτούν, λαμβάνονται υπόψη όλες οι περιστάσεις της υπόθεσης, συμπεριλαμβανομένων των διαθέσιμων αποδεικτικών στοιχείων και των συγκεκριμένων πραγματικών περιστάσεων, τα οποία, μπορεί να περιλαμβάνουν, τα ακόλουθα:
 - α) το ότι η αξία των περιουσιακών στοιχείων είναι ουσιαστικά δυσανάλογη προς το νόμιμο εισόδημα του θιγόμενου προσώπου·
 - β) το ότι δεν υπάρχει εύλογη νόμιμη πηγή των περιουσιακών στοιχείων·
 - γ) το ότι το θιγόμενο πρόσωπο συνδέεται με άτομα συνδεδεμένα με εγκληματική οργάνωση.
3. Η παράγραφος 1 δεν θίγει τα δικαιώματα καλόπιστων τρίτων.
4. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, η έννοια της «αξιόποινης πράξης» περιλαμβάνει τα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφοι 1 έως 3, όταν τέτοιες αξιόποινες πράξεις τιμωρούνται με στερητική της ελευθερίας ποινή μέγιστης διάρκειας τουλάχιστον τεσσάρων ετών.
5. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι η δήμευση ανεξήγητου πλούτου σύμφωνα με το παρόν άρθρο διενεργείται μόνο όταν τα προς δήμευση περιουσιακά στοιχεία έχουν προηγουμένως δεσμευτεί στο πλαίσιο έρευνας σχετικά με την αξιόποινη πράξη που διαπράχθηκε στο πλαίσιο εγκληματικής οργάνωσης.

Άρθρο 17

Πραγματική δήμευση και εκτέλεση

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να καθίστανται δυνατά η ανίχνευση και ο εντοπισμός περιουσιακών στοιχείων που πρέπει να δεσμευτούν και να δημευτούν ακόμη και μετά την έκδοση αμετάκλητης καταδικαστικής απόφασης για αξιόποινη πράξη ή κατόπιν διαδικασίας δήμευσης δυνάμει των άρθρων 15 και 16.
2. Για τον σκοπό της παραγράφου 1, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι αρμόδιες αρχές είναι σε θέση να χρησιμοποιούν εργαλεία ανίχνευσης και εντοπισμού εξίσου αποτελεσματικά με εκείνα που διατίθενται για την ανίχνευση και τη δέσμευση περιουσιακών στοιχείων δυνάμει του κεφαλαίου II της παρούσας οδηγίας.
3. Τα κράτη μέλη μπορούν να συνάπτουν συμφωνίες επιμερισμού του κόστους με άλλα κράτη μέλη σχετικά με την εκτέλεση των αποφάσεων δέσμευσης και δήμευσης.

Άρθρο 18

Αποζημίωση των θυμάτων

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίσουν ότι, όταν, ως αποτέλεσμα αξιόποινης πράξης, τα θύματα έχουν αξιώσεις κατά του προσώπου που υπόκειται σε μέτρο δήμευσης που προβλέπεται στην παρούσα οδηγία, οι εν λόγω αξιώσεις λαμβάνονται υπόψη στις σχετικές διαδικασίες εντοπισμού, δέσμευσης και δήμευσης περιουσιακών στοιχείων.
2. Τα κράτη μέλη επιτρέπουν στις αρμόδιες αρχές που είναι υπεύθυνες για τις έρευνες ανίχνευσης περιουσιακών στοιχείων σύμφωνα με το άρθρο 4 να παρέχουν, κατόπιν αιτήματος, στις αρχές που είναι αρμόδιες για τη λήψη απόφασης επί αξιώσεων αποκατάστασης και αποζημίωσης ή την εκτέλεση των αποφάσεων αυτών, κάθε πληροφορία σχετικά με περιουσιακά στοιχεία που εντοπίζονται και ενδέχεται να είναι σημαντική για τον σκοπό των εν λόγω απαιτήσεων. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να επιτρέπουν στις αρμόδιες αρχές που διενεργούν έρευνες ανίχνευσης περιουσιακών στοιχείων σύμφωνα με το άρθρο 4 να παρέχουν τις εν λόγω πληροφορίες χωρίς σχετικό αίτημα.

3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων μπορούν να ανιχνεύουν και να εντοπίζουν όργανα και προϊόντα εγκλήματος ή περιουσιακά στοιχεία που αποτελούν ή ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο απόφασης αποζημίωσης ή αποκατάστασης περιουσιακών στοιχείων σε θύμα, τουλάχιστον όταν οι υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων ενεργούν σε διασυνοριακές υποθέσεις σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 2 στοιχείο β) και όταν η απόφαση εκδίδεται από δικαστήριο αρμόδιο σε ποινικές υποθέσεις σε άλλο κράτος μέλος κατά τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας.

4. Όταν το θύμα δικαιούται την αποκατάσταση περιουσιακών στοιχείων τα οποία υπόκεινται σε μέτρο δήμευσης ή ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο μέτρου δήμευσης που προβλέπεται στην παρούσα οδηγία, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την αποκατάσταση των σχετικών περιουσιακών στοιχείων στο θύμα, υπό τους όρους του άρθρου 15 της οδηγίας 2012/29/ΕΕ.

5. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσουν ότι η εκτέλεση των μέτρων δήμευσης που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία δεν θίγει το δικαίωμα των θυμάτων να λάβουν αποζημίωση. Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίζουν να περιορίσουν τα μέτρα αυτά στις περιπτώσεις στις οποίες τα νόμιμα περιουσιακά στοιχεία του δράστη δεν επαρκούν για την κάλυψη του συνολικού ποσού της αποζημίωσης.

Άρθρο 19

Περαιτέρω χρήση των δημευμένων περιουσιακών στοιχείων

1. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να καθίσταται δυνατή η χρήση δημευμένων περιουσιακών στοιχείων, κατά περίπτωση, για σκοπούς δημόσιου συμφέροντος ή κοινωνικούς σκοπούς.

2. Με την επιφύλαξη του εφαρμοστέου διεθνούς δικαίου, τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν τα όργανα, τα προϊόντα εγκλήματος ή τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία δημεύονται για λόγους σχετικούς με τις αξιόποινες πράξεις που αναφέρονται στην οδηγία (ΕΕ) 2024/1226, με σκοπό να συμβάλουν σε μηχανισμούς στήριξης τρίτων χωρών που πλήττονται από καταστάσεις για τις οποίες θεσπίστηκαν περιοριστικά μέτρα της Ένωσης, ιδίως σε περιπτώσεις επιθετικού πολέμου. Η Επιτροπή μπορεί να παρέχει καθοδήγηση σχετικά με τις ρυθμίσεις της εν λόγω συμβολής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

Διαχείριση

Άρθρο 20

Διαχείριση και σχεδιασμός περιουσιακών στοιχείων

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίσουν την αποτελεσματική διαχείριση των οντοτήτων, όπως επιχειρήσεις, που διατηρούνται ως λειτουργούσες επιχειρήσεις.

2. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για να αποτρέπουν την απόκτηση περιουσιακών στοιχείων, κατά τη διάθεσή τους σε συνέχεια απόφασης δήμευσης, από πρόσωπα που έχουν καταδικαστεί στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας στην οποία έχει δεσμευτεί το περιουσιακό στοιχείο.

3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν την αποτελεσματική διαχείριση των δεσμευμένων και δημευμένων περιουσιακών στοιχείων μέχρι τη διάθεσή τους σε συνέχεια τελικής απόφασης δήμευσης.

4. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, όταν δικαιολογείται από τη φύση των περιουσιακών στοιχείων, οι αρμόδιες αρχές που είναι υπεύθυνες για τη διαχείριση δεσμευμένων περιουσιακών στοιχείων εκτιμούν τις ειδικές περιστάσεις των περιουσιακών στοιχείων που ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο απόφασης δήμευσης, με σκοπό την ελαχιστοποίηση των εκτιμώμενων δαπανών διαχείρισής τους και τη διατήρηση της αξίας των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων έως τη διάθεσή τους. Η εκτίμηση αυτή διενεργείται κατά την προετοιμασία ή, το αργότερο, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση μετά την εκτέλεση της απόφασης δέσμευσης.

5. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν οι δαπάνες για τη διαχείριση δεσμευμένων περιουσιακών στοιχείων να βαρύνουν, τουλάχιστον μερικώς, τον πραγματικό δικαιούχο.

Άρθρο 21

Πωλήσεις πριν από την έκδοση απόφασης

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τα περιουσιακά στοιχεία που αποτελούν το αντικείμενο απόφασης δέσμευσης μπορούν να μεταβιβαστούν ή να πωληθούν πριν από τελική απόφαση δήμευσης, τουλάχιστον εφόσον συντρέχουν μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες περιστάσεις:

α) τα υπό δέσμευση περιουσιακά στοιχεία υπόκεινται σε φθορά ή ταχεία απαξίωση·

β) το κόστος αποθήκευσης ή συντήρησης των περιουσιακών στοιχείων είναι δυσανάλογο προς την αγοραία αξία τους·

γ) η διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων απαιτεί ειδικούς όρους και εμπειρογνώσια που δεν είναι άμεσα διαθέσιμη.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι λαμβάνονται υπόψη τα συμφέροντα του θιγόμενου προσώπου κατά την έκδοση απόφασης πώλησης πριν από την έκδοση απόφασης, συμπεριλαμβανομένου του κατά πόσον τα προς πώληση περιουσιακά στοιχεία είναι ευχερώς αντικαταστατά. Με εξαίρεση τις περιπτώσεις κατά τις οποίες το θιγόμενο πρόσωπο έχει διαφύγει ή δεν μπορεί να εντοπιστεί, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι το θιγόμενο πρόσωπο ενημερώνεται και, με εξαίρεση επείγουσες περιπτώσεις, του παρέχεται η δυνατότητα ακρόασης πριν από την πώληση. Παρέχεται στο θιγόμενο πρόσωπο η δυνατότητα να ζητήσει την πώληση των περιουσιακών στοιχείων.

3. Τα έσοδα από τις πωλήσεις πριν από την έκδοση απόφασης πρέπει να ασφαλιζονται έως ότου εκδοθεί δικαστική απόφαση επί της δήμευσης.

Άρθρο 22

Υπηρεσίες διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων

1. Κάθε κράτος μέλος ιδρύει ή ορίζει τουλάχιστον μία αρμόδια αρχή που λειτουργεί ως υπηρεσία διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων με σκοπό τη διαχείριση δεσμευμένων και δημευμένων περιουσιακών στοιχείων μέχρι τη διάθεση των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων κατόπιν τελικής απόφασης δήμευσης.

2. Οι υπηρεσίες διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων έχουν τα ακόλουθα καθήκοντα:

α) διασφάλιση της αποτελεσματικής διαχείρισης των δεσμευμένων και δημευμένων περιουσιακών στοιχείων, είτε μέσω της άμεσης διαχείρισης δεσμευμένων και δημευμένων περιουσιακών στοιχείων είτε μέσω της παροχής στήριξης και εμπειρογνώσιας σε άλλες αρμόδιες αρχές που είναι υπεύθυνες για τη διαχείριση δεσμευμένων και δημευμένων περιουσιακών στοιχείων και τον σχεδιασμό σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 4·

β) συνεργασία με άλλες αρμόδιες αρχές που είναι υπεύθυνες για την ανίχνευση και τον εντοπισμό, τη δέσμευση και τη δήμευση περιουσιακών στοιχείων, σύμφωνα με την παρούσα οδηγία·

γ) συνεργασία με άλλες αρμόδιες αρχές υπεύθυνες για τη διαχείριση δεσμευμένων και δημευμένων περιουσιακών στοιχείων σε διασυνοριακές υποθέσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

Διασφαλισεις

Άρθρο 23

Υποχρέωση ενημέρωσης των θιγόμενων προσώπων

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι αποφάσεις δέσμευσης που αναφέρονται στο άρθρο 11, οι αποφάσεις δήμευσης που αναφέρονται στα άρθρα 12 έως 16 και οι αποφάσεις πώλησης περιουσιακών στοιχείων που αναφέρονται στο άρθρο 21 κοινοποιούνται στο θιγόμενο πρόσωπο χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Οι εν λόγω αποφάσεις αναφέρουν τους λόγους λήψης του μέτρου, καθώς και τα δικαιώματα και τα μέσα έννομης προστασίας που έχει στη διάθεσή του το εν λόγω θιγόμενο πρόσωπο σύμφωνα με το άρθρο 24. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν δικαίωμα των αρμόδιων αρχών να αναβάλλουν την κοινοποίηση των αποφάσεων δέσμευσης στο θιγόμενο πρόσωπο για όσο διάστημα είναι αναγκαίο ώστε να μην τεθεί σε κίνδυνο η ποινική έρευνα.

Άρθρο 24

Μέσα έννομης προστασίας

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι πρόσωπα που θιγούνται από αποφάσεις δέσμευσης κατά το άρθρο 11 και τις αποφάσεις δήμευσης κατά τα άρθρα 12 έως 16 έχουν δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και δίκαιης δίκης για την προάσπιση των δικαιωμάτων τους.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τα δικαιώματα υπεράσπισης, συμπεριλαμβανομένων του δικαιώματος πρόσβασης στον φάκελο της υπόθεσης, του δικαιώματος ακρόασης για νομικά και πραγματικά ζητήματα και, κατά περίπτωση, του δικαιώματος σε διερμηνεία και μετάφραση διασφαλίζονται για τα θιγόμενα πρόσωπα που είναι υποπτοι ή κατηγορούμενοι, ή σε πρόσωπα που θιγούνται από τη δήμευση κατά το άρθρο 16.

Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι και άλλα θιγόμενα πρόσωπα επίσης έχουν τα δικαιώματα που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο. Τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι τα ανωτέρω άλλα θιγόμενα πρόσωπα έχουν δικαίωμα πρόσβασης στον φάκελο της υπόθεσης και δικαίωμα ακρόασης για νομικά και πραγματικά ζητήματα, καθώς και κάθε άλλο δικονομικό δικαίωμα που είναι αναγκαίο για την αποτελεσματική άσκηση του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής. Το δικαίωμα πρόσβασης στον φάκελο μπορεί να περιορίζεται στα έγγραφα που σχετίζονται με το μέτρο δέσμευσης ή δήμευσης, εφόσον τα θιγόμενα πρόσωπα έχουν πρόσβαση στα έγγραφα που είναι αναγκαία για να ασκήσουν το δικαίωμα αποτελεσματικής προσφυγής.

3. Τα κράτη μέλη προβλέπουν δυνατότητα πραγματικής προσβολής ενώπιον δικαστηρίου της απόφασης δέσμευσης κατά το άρθρο 11 εκ μέρους του προσώπου του οποίου θίγονται περιουσιακά στοιχεία, σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπει το εθνικό δίκαιο. Όταν η απόφαση δέσμευσης έχει ληφθεί από αρμόδια αρχή που δεν είναι δικαστική αρχή, το εθνικό δίκαιο μπορεί να προβλέπει ότι η εν λόγω απόφαση υποβάλλεται πρώτα προς επικύρωση ή επανεξέταση σε δικαστική αρχή πριν από την προσβολή ενώπιον δικαστηρίου.

4. Όταν ο ύποπτος ή ο κατηγορούμενος έχει διαφύγει, τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα εύλογα μέτρα για να διασφαλίσουν τη δυνατότητα πραγματικής άσκησης του δικαιώματος προσβολής της απόφασης δήμευσης και απαιτούν να κλητευτεί το θιγόμενο πρόσωπο στη διαδικασία δήμευσης ή να καταβληθούν εύλογες προσπάθειες ώστε να ενημερωθεί το εν λόγω πρόσωπο για τη διαδικασία αυτή.

5. Τα κράτη μέλη προβλέπουν δυνατότητα πραγματικής προσβολής ενώπιον δικαστηρίου της απόφασης δήμευσης κατά τα άρθρα 12 έως 16, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών περιστάσεων της υπόθεσης και των διαθέσιμων αποδεικτικών στοιχείων στα οποία στηρίζονται τα ευρήματα, εκ μέρους του προσώπου του οποίου θίγονται περιουσιακά στοιχεία, σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπει το εθνικό δίκαιο.

6. Τα κράτη μέλη προβλέπουν την πραγματική δυνατότητα του θιγόμενου προσώπου να προσβάλει εντολή πώλησης πριν την έκδοση απόφασης του εν λόγω περιουσιακού στοιχείου σύμφωνα με το άρθρο 21 και παρέχουν στα θιγόμενα πρόσωπα όλα τα δικονομικά δικαιώματα που είναι αναγκαία για την άσκηση του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής. Τα κράτη μέλη προβλέπουν τη δυνατότητα του δικαστηρίου να μπορεί να αναστείλει την εκτέλεση της εν λόγω απόφασης πώλησης, εάν διαφορετικά θα υπήρχε ανεπανόρθωτη ζημία στο θιγόμενο πρόσωπο.

7. Τρίτοι μπορούν να διεκδικήσουν τίτλο κυριότητας ή άλλα δικαιώματα ιδιοκτησίας, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 13.

8. Τα πρόσωπα που θίγονται από τα μέτρα που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία έχουν δικαίωμα πρόσβασης σε δικηγόρο καθ' όλη τη διάρκεια των διαδικασιών δέσμευσης και δήμευσης. Τα θιγόμενα πρόσωπα ενημερώνονται για το δικαίωμα αυτό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

Στρατηγικό πλαίσιο για την ανακτηση περιουσιακών στοιχείων

Άρθρο 25

Εθνική στρατηγική για την ανάκτηση περιουσιακών στοιχείων

1. Τα κράτη μέλη, έως τις 24 Μαΐου 2027, θεσπίζουν εθνική στρατηγική για την ανάκτηση περιουσιακών στοιχείων και την επικαιροποιούν ανά τακτά χρονικά διαστήματα που δεν υπερβαίνουν τα πέντε έτη.
2. Η στρατηγική που αναφέρεται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνει:
 - α) στοιχεία σχετικά με τις προτεραιότητες της εθνικής πολιτικής στον τομέα αυτό και τους στόχους και τα μέτρα για την επίτευξή τους·
 - β) τον ρόλο και τις αρμοδιότητες των αρμόδιων αρχών, συμπεριλαμβανομένων ρυθμίσεων για τον συντονισμό και τη μεταξύ τους συνεργασία·
 - γ) τους πόρους·
 - δ) την κατάρτιση·
 - ε) τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν, κατά περίπτωση, όσον αφορά τη χρήση δημευμένων περιουσιακών στοιχείων για σκοπούς δημόσιου συμφέροντος ή κοινωνικούς σκοπούς·

στ) τις δραστηριότητες που πρέπει να αναληφθούν για τη συνεργασία με τρίτες χώρες·

ζ) ρυθμίσεις που να επιτρέπουν την τακτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων.

3. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν τη στρατηγική τους και κάθε επικαιροποίηση της στρατηγικής τους στην Επιτροπή εντός τριών μηνών από την έγκρισή της.

Άρθρο 26

Πόροι

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων και οι υπηρεσίες διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων που εκτελούν καθήκοντα δυνάμει της παρούσας οδηγίας διαθέτουν κατάλληλα ειδικευμένο προσωπικό και κατάλληλους οικονομικούς, τεχνικούς και τεχνολογικούς πόρους που απαιτούνται για την αποτελεσματική εκτέλεση των καθηκόντων τους που σχετίζονται με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας. Με την επιφύλαξη της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης και των διαφορών στην οργάνωση της δικαστικής εξουσίας σε ολόκληρη την Ένωση, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι το προσωπικό που συμμετέχει στον εντοπισμό, την ανίχνευση, την ανάκτηση και τη δήμηση διαθέτει εξειδικευμένη κατάρτιση και πρόσβαση σε ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών.

Άρθρο 27

Αποτελεσματική διαχείριση δεσμευμένων και δημευμένων περιουσιακών στοιχείων

1. Για τους σκοπούς της διαχείρισης δεσμευμένων και δημευμένων περιουσιακών στοιχείων, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι υπηρεσίες διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων και, κατά περίπτωση, οι υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων, καθώς και άλλες αρμόδιες αρχές που εκτελούν καθήκοντα δυνάμει της παρούσας οδηγίας, είναι σε θέση να λαμβάνουν ταχέως πληροφορίες σχετικά με δεσμευμένα και δημευμένα περιουσιακά στοιχεία που πρόκειται να αποτελέσουν αντικείμενο διαχείρισης στο πλαίσιο της παρούσας οδηγίας. Για τον σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη θεσπίζουν αποτελεσματικά εργαλεία διαχείρισης των δεσμευμένων ή δημευμένων περιουσιακών στοιχείων, όπως ένα ή περισσότερα κεντρικά μητρώα περιουσιακών στοιχείων που δεσμεύονται και δημεύονται δυνάμει της παρούσας οδηγίας.

2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι είναι δυνατή η λήψη πληροφοριών σχετικά με τα ακόλουθα:

α) λεπτομερή στοιχεία των περιουσιακών στοιχείων που αποτελούν αντικείμενο απόφασης δέσμευσης ή δήμησης και τα οποία πρόκειται να αποτελέσουν αντικείμενο διαχείρισης κατά το άρθρο 20 παράγραφος 3 έως τη διάθεσή τους σε συνέχεια τελικής απόφασης δήμησης, συμπεριλαμβανομένων λεπτομερειών που επιτρέπουν τον εντοπισμό των περιουσιακών στοιχείων·

β) η εκτιμώμενη ή η πραγματική αξία, κατά περίπτωση, των περιουσιακών στοιχείων κατά τη στιγμή της δέσμευσης, της δήμησης και διάθεσης·

γ) ο κύριος των περιουσιακών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του πραγματικού δικαιούχου, εφόσον τέτοιες πληροφορίες είναι διαθέσιμες·

δ) τα στοιχεία του εθνικού φακέλου της διαδικασίας σχετικά με τα περιουσιακά στοιχεία.

3. Όταν τα κράτη μέλη καταρτίζουν μητρώο δεσμευμένων και δημευμένων περιουσιακών στοιχείων σύμφωνα με την παράγραφο 1, θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι αρχές που έχουν πρόσβαση στο μητρώο είναι σε θέση να πραγματοποιούν αναζητήσεις και να λαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με την ονομασία της αρχής που εισήγαγε τις πληροφορίες στο μητρώο καθώς και σχετικά με τον μοναδικό αναγνωριστικό κωδικό χρήστη του υπαλλήλου που εισήγαγε τις πληροφορίες στο μητρώο.

4. Όταν τα κράτη μέλη καταρτίζουν μητρώο δεσμευμένων και δημευμένων περιουσιακών στοιχείων σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, διασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου διατηρούνται για όσο διάστημα είναι αναγκαίο για την τήρηση αρχείου και επισκόπησης των δεσμευμένων, δημευμένων ή υπό διαχείριση περιουσιακών στοιχείων και, για χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο από την ημερομηνία διάθεσής τους ή για τους σκοπούς της παροχής ετήσιων στατιστικών στοιχείων, όπως αναφέρεται στο άρθρο 28.

5. Όταν τα κράτη μέλη καταρτίζουν μητρώο δεσμευμένων και δημευμένων περιουσιακών στοιχείων σύμφωνα με την παράγραφο 1, διασφαλίζουν ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που αποθηκεύονται στο μητρώο είναι προσβάσιμα και χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς της δέσμευσης, της δήμησης και της διαχείρισης οργάνων, προϊόντων εγκλήματος ή περιουσιακών στοιχείων που αποτελούν ή ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο απόφασης δήμησης, σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες για την προστασία των δεδομένων.

6. Όταν τα κράτη μέλη καταρτίζουν μητρώο δεσμευμένων και δημευμένων περιουσιακών στοιχείων σύμφωνα με την παράγραφο 1, διασφαλίζουν ότι εφαρμόζονται κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων που περιέχονται στα μητρώα δεσμευμένων και δημευμένων περιουσιακών στοιχείων και ορίζουν την αρμόδια ή τις αρμόδιες αρχές που είναι υπεύθυνες για τη διαχείριση των μητρώων και την εκτέλεση των καθηκόντων του υπευθύνου επεξεργασίας, όπως ορίζονται στους εφαρμοστέους κανόνες για την προστασία δεδομένων.

Άρθρο 28

Στατιστικά στοιχεία

Τα κράτη μέλη συλλέγουν τακτικά από τις αρμόδιες αρχές και τηρούν πλήρη στατιστικά στοιχεία προκειμένου να επανεξετάζουν την αποτελεσματικότητα των οικείων συστημάτων δήμευσης. Τα στατιστικά στοιχεία που συλλέγονται αποστέλλονται στην Επιτροπή έως τις 31 Δεκεμβρίου κάθε έτους για το προηγούμενο ημερολογιακό έτος και περιλαμβάνουν:

- α) τον αριθμό των αποφάσεων δέσμευσης που εκτελέστηκαν·
- β) τον αριθμό των αποφάσεων δήμευσης που εκτελέστηκαν·
- γ) την εκτιμώμενη αξία των δεσμευμένων περιουσιακών στοιχείων ενόψει πιθανής μετέπειτα δήμευσης κατά τη στιγμή της δέσμευσης·
- δ) την εκτιμώμενη αξία των ανακτηθέντων περιουσιακών στοιχείων κατά τη στιγμή της δήμευσης·
- ε) τον αριθμό των αιτήσεων έκδοσης αποφάσεων δέσμευσης που πρόκειται να εκτελεστούν σε άλλο κράτος μέλος·
- στ) τον αριθμό των αιτήσεων έκδοσης αποφάσεων δήμευσης που πρόκειται να εκτελεστούν σε άλλο κράτος μέλος·
- ζ) την αξία ή την εκτιμώμενη αξία των περιουσιακών στοιχείων που ανακτήθηκαν κατόπιν εκτέλεσης απόφασης σε άλλο κράτος μέλος·
- η) την αξία των δημευμένων περιουσιακών στοιχείων σε σύγκριση με την αξία τους κατά τον χρόνο της δέσμευσης, εφόσον είναι διαθέσιμη σε κεντρικό επίπεδο·
- θ) την κατανομή των στοιχείων και των τιμών που αφορούν τα στοιχεία β) και δ) ανά είδος δήμευσης, εφόσον είναι διαθέσιμη σε κεντρικό επίπεδο·
- ι) τον αριθμό των πωλήσεων πριν από την έκδοση απόφασης, εφόσον είναι διαθέσιμος σε κεντρικό επίπεδο·
- ια) την αξία των περιουσιακών στοιχείων που προορίζονται να επαναχρησιμοποιηθούν για κοινωνικούς σκοπούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII

Συνεργασία

Άρθρο 29

Δίκτυο συνεργασίας για την ανάκτηση και τη δήμευση περιουσιακών στοιχείων

1. Η Επιτροπή δημιουργεί δίκτυο συνεργασίας για την ανάκτηση και τη δήμευση περιουσιακών στοιχείων για να διευκολύνει τη συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων και των υπηρεσιών διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων και με την Ευρωπόλ σε σχέση με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, και για να συμβουλεύει την Επιτροπή και να καθιστά δυνατή την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών σε σχέση με την παρούσα οδηγία.
2. Η Επιτροπή δύναται να καλεί εκπροσώπους της Eurojust, της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας και, κατά περίπτωση, της αρχής για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες σε συνεδριάσεις του δικτύου που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 30

Συνεργασία με τα όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης

1. Οι υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων των κρατών μελών, εντός των σχετικών αρμοδιοτήτων τους και σύμφωνα με το εφαρμοστέο νομικό πλαίσιο, συνεργάζονται στενά με την ΕΡΠΟ με σκοπό τη διευκόλυνση του εντοπισμού οργάνων, προϊόντων εγκλήματος ή περιουσιακών στοιχείων που αποτελούν ή ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο απόφασης δέσμευσης ή δήμευσης σε ποινικές υποθέσεις που αφορούν αξιόποινες πράξεις οι οποίες εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της ΕΡΠΟ.

2. Οι υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων και οι υπηρεσίες διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων συνεργάζονται με την Ευρωπόλ και τη Eurojust, κατά τους τομείς της αρμοδιότητάς τους, με σκοπό τη διευκόλυνση του εντοπισμού οργάνων, προϊόντων εγκλήματος ή περιουσιακών στοιχείων που αποτελούν ή ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο απόφασης δέσμευσης ή δήμευσης που έχει εκδοθεί από αρμόδια αρχή σε ποινικές υποθέσεις, για τη διευκόλυνση της διαχείρισης δεσμευμένων και δημευμένων περιουσιακών στοιχείων.

Άρθρο 31

Συνεργασία με τρίτες χώρες

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων συνεργάζονται, εντός του διεθνούς νομικού πλαισίου, με τις ομόλογές τους σε τρίτες χώρες στον μέγιστο δυνατό βαθμό, και με την επιφύλαξη του ισχύοντος νομικού πλαισίου για την προστασία των δεδομένων, για τους σκοπούς της εκτέλεσης των καθηκόντων τους σύμφωνα με το άρθρο 5.
2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι υπηρεσίες διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων συνεργάζονται, εντός του διεθνούς νομικού πλαισίου, με τις ομόλογές τους σε τρίτες χώρες στον μέγιστο δυνατό βαθμό, και με την επιφύλαξη του ισχύοντος νομικού πλαισίου για την προστασία των δεδομένων, για τους σκοπούς της εκτέλεσης των καθηκόντων τους σύμφωνα με το άρθρο 22.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VIII

Τελικές διαταξεις

Άρθρο 32

Ορισθείσες αρμόδιες αρχές και σημεία επαφής

1. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή σχετικά με την αρχή ή τις αρχές που ορίζονται για την εκτέλεση των καθηκόντων των άρθρων 5 και 22.
2. Τα κράτη μέλη ορίζουν κατ' ανώτατο όριο δύο σημεία επαφής για τη διευκόλυνση της συνεργασίας σε διασυνοριακές υποθέσεις μεταξύ των υπηρεσιών ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων, και κατ' ανώτατο όριο δύο σημεία επαφής για τη διευκόλυνση της συνεργασίας μεταξύ των υπηρεσιών διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων. Τα εν λόγω σημεία επαφής δεν χρειάζεται να επιφορτίζονται με τα καθήκοντα που προβλέπονται στα άρθρα 5 ή 22.
3. Έως τις 24 Μαΐου 2027, τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή την αρμόδια αρχή ή τις αρμόδιες αρχές, και, κατά περίπτωση, τα σημεία επαφής που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2 αντίστοιχα.
4. Έως τις 24 Μαΐου 2027, η Επιτροπή δημιουργεί διαδικτυακό μητρώο στο οποίο απαριθμούνται όλες οι αρμόδιες αρχές και το σημείο επαφής που έχει οριστεί για κάθε αρμόδια αρχή. Η Επιτροπή δημοσιεύει και επικαιροποιεί τακτικά στον ιστότοπό της τον κατάλογο των αρχών που προβλέπεται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 33

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία έως τις 23 Νοεμβρίου 2026. Αμέσως ενημερώνουν σχετικά την Επιτροπή.

Τα μέτρα αυτά, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, περιέχουν αναφορά στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτήν κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της αναφοράς αποφασίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των μέτρων εθνικού δικαίου που θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 34

Υποβολή εκθέσεων

1. Η Επιτροπή υποβάλλει, έως τις 24 Νοεμβρίου 2028, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έκθεση για την αξιολόγηση της εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.
2. Η Επιτροπή υποβάλλει, έως τις 24 Νοεμβρίου 2031, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έκθεση για την αξιολόγηση της παρούσας οδηγίας. Η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη της τις πληροφορίες που παρέχουν τα κράτη μέλη και κάθε άλλη σχετική πληροφορία που αφορά τη μεταφορά της παρούσας οδηγίας στο εθνικό δίκαιο και την εφαρμογή της. Με βάση την εν λόγω αξιολόγηση, η Επιτροπή αποφασίζει σχετικά με τις κατάλληλες επακόλουθες ενέργειες, συμπεριλαμβανομένης, εφόσον απαιτείται, νομοθετικής πρότασης.

Άρθρο 35**Σχέση με άλλα νομικά μέσα**

Η παρούσα οδηγία δεν θίγει την οδηγία (ΕΕ) 2019/1153.

Άρθρο 36**Αντικατάσταση της κοινής δράσης 98/699/ΔΕΥ, των αποφάσεων-πλαίσια 2001/500/ΔΕΥ και 2005/212/ΔΕΥ, της απόφασης 2007/845/ΔΕΥ και της οδηγίας 2014/42/ΕΕ**

1. Η κοινή δράση 98/699/ΔΕΥ, οι αποφάσεις-πλαίσια 2001/500/ΔΕΥ και 2005/212/ΔΕΥ, η απόφαση 2007/845/ΔΕΥ και η οδηγία 2014/42/ΕΕ αντικαθίστανται όσον αφορά τα κράτη μέλη που δεσμεύονται από την παρούσα οδηγία, με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων των εν λόγω κρατών μελών ως προς την ημερομηνία μεταφοράς των εν λόγω πράξεων στο εθνικό δίκαιο.
2. Για τα κράτη μέλη που δεσμεύονται από την παρούσα οδηγία, οι παραπομπές στις πράξεις της παραγράφου 1 ερμηνεύονται ως παραπομπές στην παρούσα οδηγία.

Άρθρο 37**Έναρξη ισχύος**

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 38**Αποδέκτες**

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη σύμφωνα με τις Συνθήκες.

Στρασβούργο, 24 Απριλίου 2024.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Η Πρόεδρος

R. METSOLA

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

M. MICHEL